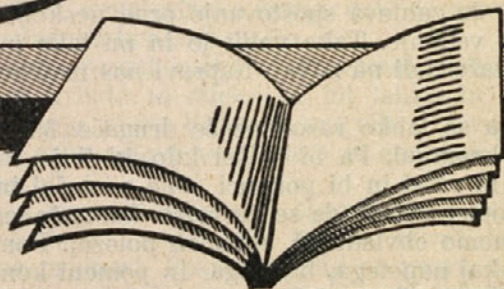

CVETJE

Letnik Ll.
Ljubljana

1934 - II.
Februar

P. KRIZOSTOM:

Lurška Gospa (za 11. februar)

*Globoko upognjeni
smo k tebi priromali,
lurška Gospa.*

*Naš obraz je izraz bolečin.
Korak nam je klecajoč.
Naš glas je krik na pomoč:
»Ozri se, Mati, iz višin!«*

*Bolezen nam kljuje prsi.
Beda nam pije kri.
Kakor slepci tavamo v temino:
Otmi nas, Mati, otmi!*

*Stopi iz lurške votline med nas.
Z vodo nas zdravilno umij
in ž njo nam v duše vlij
jasnosti, ki jo hoče naš čas.*

*K nam se nagni, o Gospa,
s svojo belo sinjino
in položi Kristusa — Boga
v naših src globino.*

Sveta znamenja¹

Stoja

Govorili smo, da zahteva spoštovanje pred neskončnim Bogom neko določeno umerjeno vedenje. Tako velik je in mi tako majhni pred njim, da se ta zavest pokaže tudi na zunaj: Napravi nas majhne, primora nas na kolena.

Spoštljivost pa se lahko razodene še drugače. Misli si, da bi sedel, počival ali s kom kramljaj. Pa bi prišel kdo, ki ti je časti vreden in se obrne nate. Takoj bi vstal in bi pokonci stoje poslušal in odgovarjal. Kaj pomeni to? Stoja pomeni zlasti, da se zberemo. Namesto lagodnega položaja pri sedenju zavzamemo obvladujoč, strumen položaj. Pomeni, da smo pozorni. V stoji je nekaj napetega, budnega. In pomeni končno, da smo pripravljeni! zakaj kdor stoji, se lahko takoj odpravi in gre. Lahko brez odloga izvrši naročilo, začne delo, kakor hitro se mu odkaže.

To je druga stran spoštovanja pred Bogom. V klečanju je bila molitev, vdano čakanje; tu pa je čuječnost, dejavnost. Tako spoštovanje ima pozorni služabnik; opremljeni vojščak. Razodeva se v stoji.

Vstanemo, ko zadoni veselo oznanilo; pri evangeliju med sveto mašo. Stoje krstni botri, ko namesto otroka delajo zaobljubo verske zvestobe. Stoje otroci, ko jo obnavljajo pri prvem svetem obhajilu. Stoje zaročenci, ko se pred oltarjem z besedo zvestobe zavežejo v zakon. In je tako še pri marsikaterih drugih dejanjih.

Tudi posamezniku je včasih morda močan izraz njegove notranjosti, če moli stoje. Prvi kristjani so to radi delali. Gotovo poznaš sliko Orante iz katakomb, vzravnane postave z lahno valujočim oblačilom in razprostrtimi rokami. Prosto stoji, polna jasne usmerjenosti; mirno slušajoča besedo in pripravljena za veselo dejavnost.

Včasih se ti kar ne da prav klečati, občutek tesnobe imaš pri tem. Tedaj stoja prav dobro de; sprosti te. Toda pravilna stoja! Na obeh nogah, ne da bi se naslanjal. Z ravnimi koleni, ne malomarno upognjenimi. Vzravnana in obvladana stoja.

V njej se kvišku pne molitev in postane hkrati svobodna v spoštovanju in pripravljenosti za delo.

Hoja

Koliko jih zna hoditi? Hoja ni hitenje in tekanje, ampak mirno gibanje. Ni tavanje, temveč odločen »naprejk«. Kdor hodi, gre s prožno nogo, se ne vlačí kakor megla. Je svobodno vzravnán, ne sključen. Ni negotov, temveč stalno enakomeren.

Nekaj plemenitega je v pravilni hoji. Svobodna je in vendar polna lepe spodobnosti. Lahka in krepka, pokončna in nosivna, mirna in polna kipeče moči. In glede na to, ali je hoja moža ali žene, zadobi ta moč borben ali ljubek značaj; nosi zunanje breme ali pa notranji svet jasnega miru.

In kako lepa je, če se vrši pobožno! Lahko postane čisto bogoslužje. Že kot sama hoja pred Bogom, zavestna in spoštljiva, podobno, kakor če

¹ Nekaj poglavij iz imenovanega dela je v slovenskem prevodu objavil l. 1929. tedanji mesečnik »Križ«. Istočasno je eno poglavje priobčilo tudi »Cvetje«, ki je zaradi tega opustilo svojo namero. Ker pa to delo zasluži, da se ž njim v celoti seznanimo, bo naš list vnovič poizkusil svojo srečo in ga skušal predstaviti svojim bravcem.

hodiš po cerkvi, po hiši najvišjega Gospoda in si na poseben način pred njegovimi očmi. Ali je spremljanje Boga, tako nekako, kakor hodimo v procesiji — ali kaj pomisliš na nedostojno prerivanje, na zoprno vlačenje in prodajanje zijal pri marsikaterem obhodu? Lahko bi to bilo nekaj praznično veselega, če bi spremljali Gospoda po mestnih cestah ali po livadah, »njegovi lastnini« in bi vsi hodili z molitvijo v srcu, stopajoči možje z vojevitim korakom, žene z materinsko častjo, deklice v svoji mladosti radostno čiste miline in mladci z brzdano močjo ...

Tako bi lahko postal spokorni in prošnji obhod utelešena molitev! Utelešena zavest krivde in stiske bi bil lahko in vendar obvladan od krščanskega zaupanja, ki ve: Kakor je ena sila v človeku čez njegove druge sile mirna, sama sebe gotova volja, tako je ena moč čez vso stisko in vso krivdo, živi Bog.

Ali ni hoja izraz plemenitosti človeškega bitja? Pokončna postava sama svoja gospodarica, samo sebe noseča, mirna in gotova, ostane človekova izključna pridnost. Pokonci hoditi se pravi, biti človek.

Toda mi smo več kakor samo ljudje. »Božanskega rodu ste,« pravi sveto pismo. Iz Boga prerojeni v novo življenje. Kristus živi v nas, na posebno globok način po oltarnem zakramentu: Njegovo telo biva v našem telesu; njegova kri kroži po naši krvi. Zakaj, »kdor je moje meso in pije moje kri, ostane v meni in jaz v njem«, je rekel On. Kristus raste v nas in mi rastemo v njem, vedno naprej navznoter, vseskozi in navzgor, dokler »ne dozorimo v popolnega človeka v Jezusu Kristusu«; dokler »se ne izoblikuje v nas« in ne postane vse delo in nedelo, »pa naj jemo ali spimo ali karkoli počnemo«, delo in igra in veselje in solze, vse, kar je v nas, Kristusovo življenje.

Zavest te skrivnosti bi lahko našla tako vesel, z lepoto in močjo prežet izraz v pravilni hoji. Bila bi lahko v globoko prisposodbo spremenjeno izpolnjevanje zapovedi: »Hodi pred menoj in bodi popoln.«

Toda v preprosti resničnosti! Samo iz resnice, ne iz nečimerne volje, sme priti njena lepota.

Trkanje na prsi

Sveta maša se je začela. Mašnik stoji pri stopnicah oltarja. Verniki ali mašniki namesto njih molijo: »Izpovem se Bogu vsemogočnemu... da sem veliko grešil v mislih, besedah in dejanjih po svoji krivdi, po svoji preveliki krivdi.« In kolikorkrat izgovore besedo »krivda«, se udarijo na prsi.

Kaj neki pomeni, če se človek trka na prsi?

Prodrimo enkrat v to! Toda zato moramo običaj pravilno izvrševati. Ne dotikajmo se obleke na rahlo samo s konci prstov; zaprta pest naj bije na prsi. Nemara si že kedaj videl na starih slikah sv. Hieronima, ko kleči v puščavi, kako vihti kamen v roki in se bije na prsi. To je udarec, ne rahlo božanje. Naj trešči ob vrata našega notranjega sveta in jih pretrese. Potem čutimo, kaj pomeni.

Poln življenja naj bo ta svet, poln luči in moči in krepke dejavnosti. Kakšno pa je notri v resnici? Tako resne zahteve se dvigajo pred nami, dolžnosti, potrebe, klici po odločitvi, a v notranjosti se komaj kaj zgane. Marsikatero krivdo smo si naprtili, pa se ne brigamo zanjo. »Sredi življenja nas obdaja smrt,« a mi ne mislimo na to. Tedaj kliče glas božji: »Zdrami se! Ozri se okoli! Zavedi se! Spremeni svoje mišljenje! Pokori se!« Ta klic utelesimo z udarcem na prsi. Naj jih presune; naj pretrese notranjost, da se zbudi, izpregleda in se obrne k Bogu.

Ko pa se zave, ji stopi pred oči, kako je zaigrala resno življenje, kako je prestopala božjo zapoved, kako je zanemarjala svoje dolžnosti, »po svoji krivdi«. V tej krivdi je ujeta in samo ena pot vodi iz nje, da namreč brez pridržka prizna: »Grešila sem v mislih, besedah in dejanjih zoper svetega Boga in zoper občestvo svetnikov.« Na stran Boga stopi in potegne ž njim proti sami sebi. O sebi misli, kakor jo sodi Bog. Srdi se zaradi svojega greha in se kaznuje z udarcem.

To pomeni torej, če se človek trka na prsi: Zbuja se. Drami notranjost, da začuje božji klic. Postavi se na stran Boga in kaznuje samega sebe. Spoznanje torej, kesanje, izpreobrnjenje.

Zato se mašnik in ljudje trkajo na prsi, ko se v pristopnih molitvah obtožijo svojih grehov. To storimo, ko se nam pred obhajilom pokaže telo Gospodovo in govorimo: »Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho.« Ko v litanih priznamo svojo krivdo in rečemo: »Mi grešniki, prosimo te, usliši nas!«

Pomen običaja so tudi oslabili. Tako se verniki pač trkajo na prsi, ko se pri izpreminjevanju povzdigne hostija in kelih. Ali ko govoré pri angelskem češčenju: »In beseda je meso postala.« Tu se je pravi pomen izgubil in je dejanje le še splošen izraz spoštovanja in ponižnosti. Naj bi mu ostala trpka resnost, da je klic k zavedanju samega sebe in lastno kaznovanje skesanega srca.

DR. P. HILARIN FELDER, O. M. C. — P. R.:

Francišškanski način preživljanja

(Nadaljevanje.)

Še vse bolj zaupljivo se je pa Frančišek oziral v božjo previdnost. Uverjen je bil, da bo prehranila njega in njegove brate. Samo to nam pojasni tisto sporno vprašanje o frančiškanskem gospodarjenju. Le Frančiškova živa vera v božjo previdnost razvozlja zapletena ugibanja.

Odrešenik je vse svoje zemeljsko življenje postavil na temelje previdnosti nebeškega Očeta. Naj so se zemeljski dogodki razpletali tako ali drugače, Gospodu so vedno znova odkrivali božjo skrbljivost. Tudi učenci naj bi hodili po poti, ki jim jo črta božja previdnost. Zato jim je tolikokrat, zopet in zopet, vedno pa prepričevalno oznanjal blagovest o zaupanju. »Ali se ne prodaja pet vrabcev za dva novčiča? In ne eden izmed njih ni pozabljen pred Bogom. Pa tudi lasje na vaši glavi so vsi prešteti . . . Zato vam pravim: Ne bodite v skrbeh za življenje, kaj boste jedli, tudi ne za telo, kaj boste oblekli. Zakaj življenje je več ko jed in telo, več ko obleka. Poglejte krokarje: ne sejejo in ne žanjejo, nimajo ne shrambe ne žitnice, in Bog jih živi . . . Poglejte lilije, kako rastejo; ne delajo in ne predejo, a povem vam, da se še Salomon v vsem sijaju ni oblačil kakor katera izmed njih. Če pa travo, ki je danes na polju in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, koliko bolj vas, maloverni!« (Lk 12, 6 . . .)

Frančišek je sprejel evangelijsko božjo previdnost prav tako preprosto in natančno, kakor blagovest o uboštvu. Njegova najvišja siromaščina, siromaščina zadnjega berača, je bila le nujna posledica njegove žive vere v božjo previdnost. Frančišek je gledal v Bogu pravega skupnega očeta, ki je vse stvari z nežno skrbljivostjo položil v svoje Srce in jim naklanja vse potrebno. Čim popolnejše se stvar iz ljubezni do Boga oprosti zemeljskih dobrin, toliko prisrčnejše skrbi Bog zanjo. Bog je torej hišni oče in splošni oskrbnik vseh, ki so si odbrali evangelijsko uboštvu. Ta resnica je bila

Francišku takrat popolnoma jasna, ko se je odpovedal svetu. Zajela ga je, ko je svojemu očetu Petru Bernardonu vrnil vse, celo obleko in rekel: »Odslej bom samo dejal: Oče naš, kateri si v nebesih.« Veselo zaupanje v božjo očetovsko dobroto ga je sedaj spremljalo vse življenje. Edino ta zaklad je izročil svojim učencem, ko jih je razposlal po svetu.

Tomaz Čelanski nam pripoveduje, s čim je Francišek svoje prve soprobrate za misijonsko delo oskrbel. Najprej jih je poučil o božjem kraljestvu. Opominjal jih je, naj zaničujejo svet, zatajé lastno voljo in podredé telo duši. Potem pa jim je govoril: »Pojdite, preljubi bratje, po dva in dva na vse strani sveta. Oznanjujte ljudem mir in pokoro v dosego odpuščanja grehov. Bodite potrpežljivi v stiskah. Uverjeni bodite, da bo izpolnil Bog svojo voljo in oblubo.« Nato jih je objel ter vsakemu krotko in ponižno dejal: »Vse svoje skrbi na Gospoda preloži, zakaj on te bo prehranil.« Odšli so v tri smeri. Francišek in brat Masej sta odkorakala proti Franciji. Iz knjižice »Fioretti« (Cvetiči) razberemo, kako je svetnik med potjo izpričal svojo vero v božjo previdnost. V enem tistih poglavij, ki s tako preprosto resničnostjo širijo vso majniško vonjavo prvih franciškanskih let, beremo sledeče:

Nekega dne sta prišla Francišek in brat Masej zelo lačna v neznan vas. Šla sta prosit, naj jima ljudje radi božje ljubezni podaré kruha. Francišek si je odbral eno cesto, Masej drugo. Francišek je bil bolj majhen in neznan. Kdor ga je videl, je menil, da je ubog beraček. Zato je nabral le nekaj grizljajev in drobcev suhega kruha. Brat Masej je bil pa velik in močan. Zato je tudi več dobil. Rezali so mu kar od celega hleba obilne in velike kose. Ko sta hiše obhodila, sta na določenem kraju prišla skupaj. Tu je žuborel bister potoček. Poleg je bil velik kamen, ki jima je zelo ugajal. Nanj sta položila nabrano miloščino. Ko je Francišek videl, da so Masejevi kosi kruha številnejši, večji in lepši kakor njegovi, ga je zelo veselilo. Rekel je: »Brat Masej, nisva vredna tako velikega zaklada!« Te besede je ponovil večkrat in slovesno. Pa mu je odgovoril brat Masej: »Oče, kako moreš govoriti o zakladu? Kaj ne vidiš tolikega siromaštva? Saj še najpotrebnejšega nimava! Ni namiznega prta, ne noža, ne deske za meso, nobene skodelice, ne kože, ne streznika, ne dekle.« Francišek je pa dejal: »Saj prav to je velik zaklad, da nimava ničesar, kar bi nama pripravila človeška roka. Kar je tu, je vse naklonila božja previdnost. Nabran kruh ti jo ponazori in kamenita miza, ki je tako lepa in studenec, ki je tako bister. Zato hočem, da prosiva Boga, naj z vsem srcem vzljubiva dragocen zaklad svetega uboštva, ki ga sam Gospod oskrbuje.« Pokrepčala sta se s kosci kruha in s čistim vrelcem. Vesela sta zabelila hrano in osladila pijačo z božjimi slavošpevi.

Opisani dogodek nam odpira pogled v vse globoke in svete skrivnosti Franciškové vere v božjo previdnost in njegove nadnaravne gospodarstvenosti. Bog je njegov neposredni hišni oče in oskrbnik. Njemu pač nikdar ne zmanjka. Stvari, ki mu zavestno ali nevede izkazujejo dobrote, so mu le struge, ki iz božjega studenca zajemajo in oddajajo. Zato tudi ne morejo nikdar usahnuti, nikdar odpovedati. Čim bližje, čim tesneje jih zvežeš z božjim studencem, čim manj jih uravnava človeška roka, naravna predvarnost in izumetničena skrbljivost, toliko bolj jasno odražajo Stvarnikovo skrb. Zato je svetemu Francišku vsaka stvar brat in sestra in dobrotnik pa dobrotnica v Bogu. Ves svet mu posreduje božjo previdnost. Čim manj ima sam, toliko varnejšega se čuti v Bogu in v njegovem svetu. Zato je najvišje uboštvo njegov najslajši zaklad, ki ga hoče s celim srcem ljubiti in varovati.

(Dalje prihodnjič.)

Čudne prigodbe

Glas

»Ko sem še v Montrevilu imela slaščičarno,« prične dohodkarica gospa Bonheur⁵ po kratkem presledku, »sem stanovala s svojim bratom in s svojim sinom v ličnem stanovanju takoj zraven delavnice, stanovanje je bilo samó po ozkem hodniku ločeno od kuhinje. Ta hodnik je bil po zimi zmiraj gorak, zaradi velikih krušnih peči. Vse sobe so bile v eni vrsti ter so imele vrata na hodnik in treba je bilo le vrata odpreti, da smo imeli prijetno gorko.«

»Tistega usodnega dne smo bili iz Lijona⁶ dobili saláme in veselili smo se kakor otroci dobrega prigrizka. Moj sin in moj brat sta približno do ene popolnoči kvartala in pri tem varala kakor navadno. Jaz sama sem bila prej šla k počitku. Kako dolgo sem spala, ne vem, toda naglo sem se prebudila iz hudih sanj. Zdelo se mi je, da sem na ladji, ki se potaplja. Zdaj so nas veliki valovi dvignili visoko kvišku, nato pa smo spet zdrknili globoko doli in se močnó gugali; zdaj na levo, nato pa zopet na desno. Skoro že nisem več vedela, če stojim na glavi ali na nogah. Prav slabo mi je postalo in obrnila sem se na drugo stran. Zdajci me pa spet prevzamejo sanje, čeprav sem bedela⁸, le da je bil zdaj vrtiljak, ki se je kakor blazen vrtil in mi grozil, da me vrže venkaj.«

»Sedla sem v postelji in tolažila sama sebe. ,Tebi se sanja — vse to ni res!«

»Da mi je bilo slabo, je bilo žal resnično. Vstala sem, tla so se umeknila mojim nogam. Izpila sem požirek vode in sem morala — odpustite — kozlati.«

»Pri tem sem slišala, kako iz stranske sobe udarja žalostno stokanje mojega brata in mojega sina.

,Zastrupljeni smo⁷, mi je šinilo v glavo, ,saláme!« Postalo mi je lažje.

»Ali niste že tudi vi opazili, da se težka stiska umakne, če človek gotovo in določno ve, kje teži?!«

Oprijala sem se misli glede salam kakor rešilnega sidra.

S težavo sem se vlekla k omari, v kateri je bila shranjena moja domača lekarna in sem hotela poiskati še kako sredstvo za bljuvanje. Toda nisem mogla najti ključev, kljub obupnemu iskanju. Mrzle potne kaplje so mi stopile na čelo, moja kolena so postala mehka, komaj sem še mogla vzdigniti roko. Stokanje obeh moških v stranski sobi je že postalo podobno grgranju.«

»Ko je že vse okoli mene pričelo izginjati in še vedno nisem imela ključev, sem zaslišala tik zraven sebe močnó in razločno glas svoje umrle matere: ,L e f o u r !«⁹

»Glas je zadonel tako gospodovalno in je imel tako zelo naglas južnega Francoza — mati je bila južna Francozinja in se tega naglaševanja

⁵ Izgovori: Bonör.

⁶ Francosko pis.: Lyon.

⁷ Saláma, v slov. ž. sp., iz ital. »saláme«, m. sp. (množ. »i salámi«) = nasoljena (namreč klobasa); debela klobasa. — Prip. prev.

⁸ Skušnja uči, da je res mogoče takšno duševno vmesno stanje, ko je človek zbujen in se mu še sanja. — Prip. prev.

⁹ Izg.: ,L'fur' (= peč za peko). To pripombo ima tudi nem. pisateljica. ,Der Backofen' (krušna peč). — Prip. prev.

ni nikoli znebila, čeprav je leta in leta živela v Švici — da se nisem mogla varati v tem, kdo mi je govoril.«

»Kakor blisk me je spretelega beseda in mi je za nekaj sekund dala novo moč. Skočila sem k oknom ter sem jih sunkoma odprla v vseh sobah, zaprla sem vrata, ki so držala na hodnik, nato sem se pa onemogla zgrudila. Naslednjega dne sem se znašla v postelji.«

»Beseda rajne matere nas je bila vse rešila. Brez te besede bi bila jaz toliko časa iskala ključce, da bi bilo za nas vse prepozno.«

»Krušna peč je namreč imela, kakor se je pozneje ugotovilo, hudo poškodbo, razpoko, iz katere je uhajal ogljikov plin.«

P. GVIDO:

Mati in šola

S starši sodeluje pri vzgoji otrok šola.

Kaj je šola? Kot pomočnica družine, Cerkve in države hoče šola z večjo, smotrovito roko razviti telesne in duševne zmožnosti otroka. Ker hrepeni človek že po svoji naravi po znanju in spoznanju, hoče šola v prvi vrsti ugasiti njegovo prirojeno žejo po znanju in mu posredovati primerno dragoceno znanost za življenje. Hoče pa tudi vzpodbuditi domišljijo in jo brzdati, srce poglobiti in ga ogreti, voljo okrepiti in s tem izoblikovati značaj otroka. Šola, ki posreduje samo znanje, dá tudi moč, zakaj znanost je moč, toda samo moč nad drugimi, ne pa nad samim seboj. Šola, ki krepi je moč, toda samo moč nad drugimi, ne pa nad samim seboj in moč nad drugimi. Šola deluje tedaj popolnoma v smeri domače vzgoje. Hoče biti premišljeno vladano, s pomočjo občestva otrok podprto in v tem občestvu utemeljeno predživljenje za poznejše, tvorno in delavno življenje v družbi, Cerkvi in državi.

Solo vodi učitelj, torej osebnost, ki z otrokom ni združena po krvi, ampak, kakor pravimo, „uradno“. Mislim namreč na predizobrazbo učitelja in na službo, ki mu je bila izročena. Svoj pravi značaj in svoje spoštovanje zahtevajočo čast pa ne dá učitelju nobena državna listina, tudi ne ljubezen do vede in znanosti, ampak samo ljubezen do ljudi, ljubezen do naroda in njegovo krščansko spoštovanje, ki ga ima, ali bi ga moral imeti do otroka. Pravi izobraževalec ljudi je tisti, ki v otroku ne gleda tuje, njemu usiljenega bitja, s katerim se mora v tolikokrat brezplodnem delu po pet ali še več ur dnevno duševno in telesno mučiti, ampak ljubljeno mlado dušo, ki se bori za razevit, lepoto in srečo. Pravi izobraževalec naroda je tisti, ki vidi v otroku kos dragocene narodove sile in moči, ki se mora razviti, zaupani mu del narodove prihodnosti, ki mora nanj blagodejno vplivati. Za krščanskega učitelja pa je otrok še veliko več. Meje naroda in časa padejo, in otrok stopi pred dušo vzgojitelja kot božji otrok in dedič večnosti, kot setev, ki jo je Bog zasejal, nad katero sme v ljubezni in potrpežljivosti z osebno soudeležbo čuti in ji pomagati, da dozori, a se mora tudi zavedati svoje odgovornosti pred najvišjim Učiteljem in največjim prijateljem otrok, ki je nekoč tako hrepeneče izgovoril besedo: »Pustite male k meni priti in ne branite jim, ker njih je nebeško kraljestvo!« To prepričanje je nagnilo nekega učitelja, da je zapisal kot življenjski program prelepi stavek: »V vsakem otroku, ki mi je izročen v vzgojo, hočem gledati bitje, ki me bo pred Bogom z vso pravico tožilo, ako mu ne bom dal najboljše človeške in krščanske vzgoje, ki bi mu jo mogel dati.«

Da bo mogel učitelj svoj cilj doseči, ga morajo starši podpirati. Starši morajo nalogo učitelja prav doumeti in jo upoštevati. Učitelj jim ne sme biti od države vsiljeni šolnik, ampak dobrodošli prijatelj in pomočnik pri njihovem lastnem vzgojnem delu. Zato naj otrok ve, kako važen ti je pouk v šoli in kako zelo ceniš učitelja in njegovo tiho, nesebično delo. Ako ti šole ni mar, je bo otrok še bolj podcenjeval in se bo po možnosti odtegnil šolskim dolžnostim, ki tu in tam mlademu človeku niso posebno všeč.

Učitelja moraš v njegovem delu podpirati. Da bo zajemal otrok iz pouka vso njegovo korist, moraš tudi doma gojiti kreposti, ki so za šolo in šolski napredek potrebne: pozornost, pokorščino, marljivost, točnost in čut za red. Učitelj kaj lahko spozna, kakšne so domače razmere otrok; zakaj otrok je po svoji notranjosti in zunanosti točna podoba hiše, iz katere izhaja.

Zakaj z učiteljem tako redko govoriš o tvojem otroku? Izmenjava vajinih nazorov in misli more le vsem trem koristiti: tebi, učitelju in otroku. Koliko težkih skrbi bi si starši prihranili, ako bi se pravočasno posvetovali z modrim učiteljem ali izkušenim duhovnikom, ki tako dobro poznata ljudi! Tako se pa še najdejo matere, ki sovzgojitelja svojih otrok niti po imenu ne poznajo, četudi se ti že dolga leta v ljubezni in skrbi za otroka trudijo. Kako naj bodo vaši otroci hvaležni, če same hvaležnosti ne poznate? Pa boš rekla: Učitelj je plačan za to, kar za mojega otroka stori. Povej mi, mati, ali se more duševno delo, skoraj očetovska in materinska skrb poplačati z denarjem? Duševna požrtvovalnost se da samo z duševnimi dobrinami, s spoštovanjem in hvaležnostjo poravnati.

Ne zmanjšuj in ne kvari vpliva šole! Zakaj se smeješ izrazom ali trpiš priimke, ki avtoriteti učitelja zelo škodujejo? In zakaj stopijo marsikatere matere v primeru otrokovega spora s šolo takoj na stran otroka, ne da bi prej mirno in temeljito pregledale dejanski položaj? Ako učitelj kaznuje, naj se otrok zaveda, da od strani matere ne more pričakovati ne preklica, ne olajšanja kazni, ampak kvečjemu poostritve. Če se ti pa zdi, da je učitelj v zmoti, je to stvar, ki se mora urediti dostojno in mirno med učiteljem in starši, a nikdar ne pred otroci. Samo tedaj, ako učitelj, javno ali prikrito, posega v svetišče tvojega otroka in s tem tudi v svetišče tvoje lastne duše, ne zasluži nobene obzirnosti. Otroka mu nisi izročila za to, da bi ga spravil v nasprotje z Bogom in Cerkvijo in s tvojim lastnim najsvetejšim prepričanjem, ampak, da bi se pod njegovim vodstvom razvijal za Boga in za svojo lastno časno in večno srečo.

Toda ne govorimo o takih možnostih, ampak se ozrimo na druge, prelepe podobe. Kako lepo je, če priskaklja otrok domov od radosti žareč in ti pripoveduje, kaj je v šoli slišal in videl. Že pogled na otroka, ki se uči, je očarujoč. In potem prve črke, ki se posrečijo, prvi račun, ki se ujema, prva pesem, ki odmeva iz kristalno čistega grla, prvo pismo, v katerem ti otrok k slavnostnemu dnevu želi vso srečo, prvo dobro izpričevalo, ki ga mali zmagovalec ves blažen domov prinese. In če uspeh in napredek ter nadaljevanje odgovarja lepemu začetku, če napreduje oblikovanje značaja vzporedno s poukom in tudi mlada volja kaže, da je majhna kraljica, kako ponosna, kako upravičeno ponosna je mati! Potem počitnice, svetne in verske. Predvsem te slednje. Pride dan prve sv. spovedi s svojo ginljivo prošnjo za odpuščanje in s svojimi junaškimi dobrimi sklepi. Četudi ne odobrujem, kakor je že lepo, da s svojim otrokom skupno izprašaš njegovo vest, vendar mora otrok vedeti, da ti je ta dan v resnici svet in važen. Moli v tem času več kot doslej za razsvetljenje in moč otroka! Razprši njegovo nepotrebno bojazen in veseli se z njim, ko se po sv. spovedi vrne domov ves zadovoljen in vesel. Krščanska mati se mora zavedati, da

je v sv. spovedi dano otroku novo, neprecenljivo sredstvo, ki mu pomaga, da raste kot otrok božji in si položi z nravno utrjeno mladostjo najbolj močno in varno podlago za vse prihodnje življenje. In potem veliki praznik otroštva in mladosti, najbolj solnčni dan, ko se vse dobro, ki počiva v mladi duši otroka, razcvete kot najlepša cvetlica, ognjišče vsega dobrega in lepega, dan prvega sv. obhajila, dan božje bližine, da vse posesti Boga. V tednih, ki ločijo otroka od tega dneva, mu privošči notranji in zunanji mir, ki ga potrebuje, da se bo vživel v misel na bližajočega se Boga, na predstoječo srečo, da bo svojo dušo očistil in jo okrasil z najlepšimi čednostmi. Z besedo in zgledom razvzame njegovo gorečnost, poglobi njegovo resnobo, toda ne preženi iz njegovega srca zdrave, otroške veselosti, razprši njegove pomisleke in njegovo bojazen, ki tolikokrat poveže resnično, radostno veselje in ga zamori. V zadnjih dnevih pred prvim sv. obhajilom bi moralo prav za prav vladati v vsej družini praznično, željno pričakujoče razpoloženje. Ali ne veš, da padejo v tem času često odločitve za celo zemeljsko življenje, da se odpirajo bogati studenci, ki šumljajo in se iztekajo v večno življenje? Ubogi otroci, katerih matere sicer skrbé za obleko, ničemurnost in razkošni obed, a stoji vedno v nesrečnem nasprotju s hrepenenjem in prisrčnostjo, ki napolnjuje otrokovo dušo!

Mati, bodi svojemu otroku v letih šolanja vsestranska opora!

P. ANGELIK:

Beseda božja in življenje

»Boga je treba bolj poslušati ko ljudi.«

(Apd 5, 29.)

Med najdragocenejše žlahtne kamne na splošno prištevamo diamante. Tak diamant mora biti vsak katoličan v človeški družbi. Dandanes se mora katoličanstvo boriti proti razkristanjenju življenja. In katoličan mora poseci v ta boj. Biti mora trden diamant in nežen kot mati.

Trden ko diamant mora biti katoličan v svojih načelih. Ne sme uravnati svojih načel po menjajočih se mnenjih ljudi, ampak po večni in nespremenljivi resnici, ki je edino le v Bogu.

Trden ko diamant mora biti katoličan v spoznavanju svoje vere, četudi ga napadajo vsepovsod in četudi mnogi, ki so se svoj čas skupaj bojevali v istih vrstah dandanes vsled spremenjenih razmer odpadajo od vere.

Brušen kakor diamant mora biti katoličan v boju življenja, brušen po trdoti stiske, brušen po kamnih preganjanja.

Svetel ko diamant mora biti katoličan v življenju s svojim zgledom, s katerim mora svetiti v zasebnem in javnem življenju.

Žareč ko diamant mora biti katoličan, kadar gre za čast božjo in za blagor bližnjega.

Plemenit kakor diamant mora biti katoličan, plemenit do tistih, ki ga ljubijo in do tistih, ki ga sovražijo.

Trden kot diamant, smo rekli, mora biti katoličan v svoji veri, pa tudi nežen kot mati mora biti, poln nežne ljubezni do Boga, poln nežne pozornosti do ljudi.

Nežen kakor mati mora biti katoličan v svoji ljubezni do cerkve, v svoji skrbi za njeno čast in svobodo.

Nežen kakor mati mora biti katoličan v svoji ljubezni do svetega Očeta, ki je skupni oče vseh katoličanov in v unani pokorščini do svojih škofov, ki so namestniki Kristusovi na zemlji.

Trden in nežen mora biti v ljubezni do svoje domovine in do svojega naroda.

»Nihče ne more služiti dvema gospodoma; ali se bo enega držal in drugega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu.«

(Mt 6, 24.)

Več kot denar je vredno tvoje poštenje. Ako bi radi denarja bil pravičen do svojega bližnjega, ter bi kjerkoli upošteval denar in ne sposobnost, tedaj vedi, da nimaš značaja, ampak, da si hlapec mamona denarja.

Več ko denar je vredna ljubezen do bližnjega. Ako radi denarja, da se ne bi zameril navzgor ali navzdol ne upaš povedati resnice, ne upaš zagovarjati, kar spoznaš za dobro in pošteno, tedaj vedi, da nisi Kristusov učenec, ampak hlapec mamona — denarja.

Več ko denar je vredno sveto življenje po božji volji. Ako radi denarja opustiš načela, ako radi denarja ne upaš živeti, kakor ti narekuje vest in evangelij, tedaj vedi, da nisi učenec Kristusov, ampak hlapec mamona — denarja.

Kadarkoli pride nate vprašanje ali bi se odločil za Kristusa ali za denar, tedaj se spomni, da boš moral ves denar pustiti tukaj na zemlji, pa če si ga nabereš milijone ali nič, s seboj boš vzel le tista dela, katera si izvršil po narekovanju svoje vesti, značaja in poštenja, z eno besedo po naročilu Kristusovega evangelija. Težila pa te bo vest zaradi del, katera si storil ali opustil radi denarja.

Denar je sveta vladar, tako govorijo vsi in življenje kaže, da tudi pri mnogih dobrih katoličanih vlada to načelo. Ali tudi pri tebi?

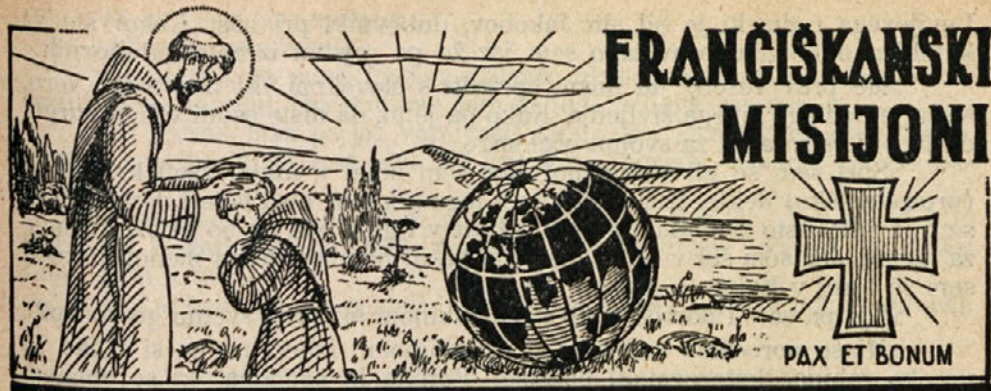
Denar potrebuješ, da si ohraniš svoje življenje, da preživiš svojo družino, denar rabiš za obleko, stanovanje; denar rabiš, če se hočeš kaj naučiti sam, ali če hočeš druge učiti. Zato je čisto naravno, da hrepene dandanes po denarju vsi.

Resnično je, da celo hrepenenje po časti, ni zdaleka tako veliko kakor hrepenenje po denarju. Kamorkoli prideš in kamorkoli pride denar, povsod ljudje klonijo. Če greš v mesta, če greš na vasi, povsod ima vpliv tisti, ki ima denar in čim več ima denarja, tem bolj ga upoštevajo, čeprav je mogoče drugače povsem brezpomemben. Za denar se bori človek na morju, na zemlji in v zraku. Za denar se vršé vojne vsepovsod. In če kupuješ ali prodajaš v trgovini ali tovarni, povsod se vrši delo radi denarja. Z eno besedo, le malo jih je, kateri bi se v svojem dejanju in nehanju ne dali vplivati od denarja.

Ali naj to velja tudi za katoličane? Ako hočeš biti v resnici katoličan, tedaj se moraš zavedati, da je več kot denar vredna tvoja čast in tvoje dobro ime. Ako bi radi denarja zatajil svoje prepričanje in svoj značaj, tedaj vedi, da nisi Kristusov učenec, ampak hlapec mamona — denarja.

Kaj se meniš za govorice in misli ljudi? O ni te ne bodo sodili. Če te po pravici dolže, te je tisti, ki vidi prav v srce, že opravičil. Če ti očitajo resnične napake, ali nisi potem srečen, da so te opozorili, srečen, da prenašaš koristno ponižanje? Kar te vznemirja, je ponos, ki ne more trpeti, da ga sramoté.

(Lamennais.)

FRANČIŠKANSKI MISIJONI

PAX ET BONUM

P. ADOLF:

Spomini iz misijonskega življenja

Iz vsakdanjega življenja vojnega ujetnika

Kaj pa ste vendar počeli na Malti polnih pet let brez vsakega dela, da ste mogli prestatu ujetništvo? me marsikdo vpraša.

Povedati hočem torej nekatere stvari, ki so se ponavljale v ujetništvu dan za dnevom, teden za tednom, da boste videli, kako smo preživeli čas na Malti.

Ko so bili naju dva redovnika naselili v temnem, na pol podzemeljskem prostoru, kjer je bilo že šest mož, sva pospravila svoje reči na police, ki so bile nad posteljami. Nato sva molče sedla k dolgi mizi, ki je stala sredi sobe. Ne glede na tovaršijo sva potegnili iz prtljage vsak svoj brevir in sva začela brati predpisane cerkvene molitve.

Brevir sva opravljala skupno prav vsa leta ujetništva, in sicer vedno ob določenih urah, kakor je to zapovedano po redovnih hišah. Skupno ga nisva molila samo tedaj, če je bil eden izmed naju v resnici bolan. To pa je bilo komaj par dni v vseh petih letih.

Že čez par dni me je eden izmed ujetnikov naše sobe vprašal rekoč:

»Kaj pa bereta vidva s tovarišem vsak dan in kar po par ur? Ali študirata kak tuj jezik? Ali pa je to mogoče sv. maša?«

»O, ne, to ni sv. maša, to je cerkveni oficij, od Cerkve strogo zapovedano branje za katoliške mašnike. Sv. maša je vse kaj drugega. Jelite, Vi niste katoliške vere?«

»O, ne, jaz nisem kristjan, jaz sem izraelit. Abraham je naš oče, Mozes je naš prerok. Pač pa lahko povem, da sem tudi jaz duhovskega stanu. Moj oče je rabin (judovski duhovnik) v Hamburgu. Ko sem bil doma, sem v sinagogi (judovski cerkvi) pogostokrat molil namesto svojega očeta blagoslov nad ljudstvom.«

»Če pa ste izraelskega rodu, kako pa je to, da imate čisto nemško ime Borhart (Borchardt). To je vendar ime nemškega pesnika?«

»Kaj Borhart, to ime je za nam tuje ljudi. Moje pravo ime je Levi; jaz sem iz tega duhovskega stanu. Mi vsi iz našega ljudstva imamo dvojno ime, eno je za tuje ljudi, drugo pa je za naše. To drugo je naše pravo ime, ime našega rodu, ki ga je nam sam Gospod Bog dal. Očak Jakob je imel dvanajst sinov in Bog sam je po preroku Mozesu določil, da so vsi moški iz

Levijevega rodu, ki je bil sin Jakobov, duhovniki pri nas. Kakor ste Vi katoliški duhovnik, prav tako sem jaz že po rojstvu izraelski duhovnik.«

»Me prav veseli, da imam opraviti s človekom, ki ima trdno vero. Vera je podlaga lepega življenja. Kako pa je to, da niste ostali v Hamburgu, da bi bili tam rabin za svojim očetom?«

»Sprl sem se bil z družino, ker sem hotel v zakon vzeti krščansko (protestantsko) dekle. Ker moji starši tega nikakor niso hoteli dovoliti, sva se bila z nevesto zmenila, da bom šel jaz v Egipt, ona pa bo prišla kesneje za menoj. Jaz sem šel v Egipt, nevesta pa ni hotela priti za menoj. Poročil sem se torej v Egiptu z drugo.«

»Kje pa se Vi poročate, ali pred rabinom ali pred svetno gosposko?«

»Mi se poročamo vedno le pred rabinom. Izberemo pa si lahko za poroko rabina, kateregakoli hočemo. Poroka in pogodba, ki se obenem sklene, spada vedno le pred našo versko oblast. V poročni pogodbi se na prvem mestu zapiše, koliko dote je nevesta prinesla v zakon. Po velikosti dote se plača tudi taksa rabinu za poroko. Če se zakonska kesneje ločita, mora mož, če je on kriv ločitve, izplačati ženi doto, ki je zapisana v poročni pogodbi. Če pa je žena kriva ločitve, izgubi ona moža in doto.«

»Ali nimate Vi po več žen?«

»Sedaj ne več. V starih časih pa jih je mož lahko imel po več. Očak Jakob je imel dve, očak Elkana tudi dve. Kralja David in Salomon pa sta jih imela po več sto. Pred kakimi osemsto leti so pri nas odpravili mnogoženstvo! Pač pa se pri nas zakon lahko loči, če je za to vzrok ali potreba.«

Prvo najino redno opravilo vsakega dne je bil torej brevir, drugo pa sv. maša, potem, ko so se bile razmere na Verdali uredile.

Maševala sva na vse zgodaj, še preden se je dan naredil, preden so drugi vstali. Kesneje v taboru ni bilo več miru; bilo je, kakor med čebelami v panju.

Prvi sem vstajal jaz, nekoliko pomolil in se za sv. mašo oblekel sam. Potem pa sem pri oltarju mirno čakal, dokler ni prišel ministrant, to je moj tovariš. Pri njegovi maši pa sem stregel jaz. Takoj po sv. maši sva imela molitve. Opoldne sva opravila večernice, proti večeru pa glavni del brevirja, nočni oficij. Poskusila sva bila večkrat tudi z duhovnim branjem. Toda v tem nisva imela sreče. Začela sva ga bila velikokrat, pa sva ga zopet opustila. Bilo je res veliko ovir, še več pa je bilo najine slabosti, da v duhovnem branju nisva bila stanovitna.

Redno opravilo vsakega tedna pa je bilo perilo.

Vsak dan zjutraj smo dobili vode za umivanje. Te vode je bilo treba nabirati, da je kdo kesneje mogel tudi prati.

Midva s tovarišem sva imela pranje v začetku tedna. V nedeljo zvečer sva perilo močno namočila, v ponedeljek sva ga prala, v torek pa sušila.

Z navadnim perilom ni bilo nobenih težav, pač pa je bilo težko veliko redovno obleko dobro oprati. To sem pral in sušil radi drugovercev samo ponoči. In če se v eni noči ni posušila, razobesil sem jo še drugo noč, ko so vsi spali.

V sredo in četrtek pa sem imel šivanje.

Ko sem bil študent, so starši prve dni v septembru, preden sem šel v šolo, vzeli v hišo krojača, kesneje pa še šiviljo, da so mi pripravili obleke za v mesto. Obema, krojaču in šivilji, sem pri delu pomagal s tem, da sem gledal, kako sta šivala. Ta pouk mi je zdaj prav prišel, ko sem postal sam krojač in šivilja.

Da v šivanju nisem bil mojster, je kmalu opazil moj dobri prijatelj Luka Paraga, Hrvat, doma blizu Zagreba, ki je bil ujetnik z menoj na Malti.

»Kdo pa Vam šiva?« me je nekoč vprašal Luka.

»O, kar sam vse zašijem.«

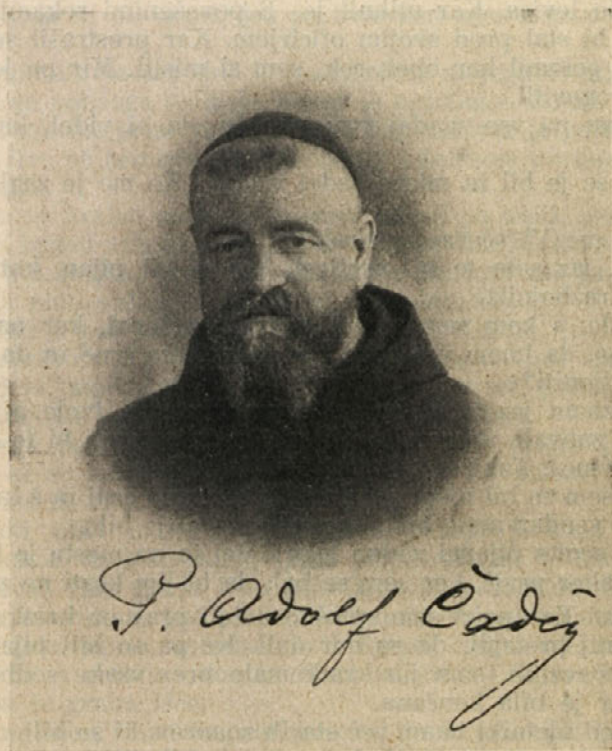
»Ali pa znate šivati?«

»Gre težko, pa mora iti, ker drugače ni mogoče. Raztrgan in umazan hoditi pa ne morem. Operem vse sam in tudi zašijem vse sam.«

»Če hočete, bom pa jaz Vam zašil stvari, ker šivati znam prav dobro. Preden sem postal policaj, sem bil krojač v Zagrebu, kesneje pa v Aleksandriji.«

Se razume, da sem bil te ponudbe vesel, zlasti še, ker mi ni bilo treba nič plačati. Vsako sredo popoldne, ko so drugi počivali, je prišel Luka šivat k meni.

»Luka, kako pa ste postali iz krojača policaj?« sem ga nekoč vprašal.

»Eden izmed mojih znancev, ki je bil sam policaj v Aleksandriji, mi je nekoč rekel: Luka, pusti krojača in pojdi za policaja. Prav zdaj iščejo enega policaja, ki naj bi bil doma iz Avstrije. Zaslužil boš sicer malo, delal pa tudi ne boš veliko. Boljše bo vendar biti za policaja, kakor za krojača.«

Opomnil sem prijatelja, da šivati znam dobro, pisati pa le bolj slabo, govoriti pa samo po hrvaško; po arabsko in po italijansko pa le z silo. To je zadosti, je rekel prijatelj. Treba je le, da si bil vojak v Avstriji in da znaš pisati in brati in da si zdrav in močan.

Vse to je bilo pri meni. Oglasil sem se in sprejeli so me.

Šlo je vse prav dobro. Težave pa sem imel, kadar sem koga aretiral, pograbil. Da sem vsakega lahko ukrotil, se razume, močan sem zadosti. Toda kesneje je bilo treba aretacijo naznaniti pismeno in v arabskem jeziku. Poiskal sem si torej človeka, ki mi je stvar napisal, toda treba ga je bilo plačati.

Največ sitnosti pa je bilo, kadar sem moral zapreti kakega bogatega domačina ali kakega Evropejca.

Prav pogostokrat sem moral aretirati kakega pijanega mornarja. Če je na cesti razgrajal, šipe pobijal in v pijanosti še celo ljudi napadal, sem ga moral pograbititi, če tudi zelo nerad. Pa še kesneje, ko sem takega razgrajča imel že v ječi, ni bilo miru; vse je hotel razbiti. Ukleniti pa ga nisem smel, ker Evropejca ukleniti je bilo strogo prepovedano.

Nekoč sem imel zopet pijanca v ječi, in sicer mladega angleškega matroza. Na noben način se ni dal pomiriti. Bila pa sva v ječi sama brez vsake priče, ko zapazim v kotu ječe kos železa. Pograbim ga in mahnem ž njim mornarja po desni roki. Roka mu kar omahne. Toda pijanec rogovili kar naprej še z levico. Mahnem torej z železom še po levici. Rogoviležu na mah odpove še levica. Kar utihnil je. S povešenimi rokami je stal pred menoj, kakor bi stal pred svojim oficirjem. Kar prestrašil sem se ga. Pa saj mu nisem polomil kar obeh rok, sem si mislil. Mir pa je bil, nič več ni mahal ne rogovilil.

Drugi dan na vse zgodaj grem v ječo, da bi videl, kaj je z mojim matrozom.

Streznil se je bil in mirno sedel v kotu. Ko me je zagledal, je vstal in je rekel:

»Ali ste me Vi včeraj aretirali?«

»Seveda, jaz sem te bil aretiral, ker si bil pijan, kot živina in si razgrajal kot razbojnik.«

»Ali veste, s kom sem se bil boksal, pretepal, ker namlatil me je bil tako grozno, da imam vse roke nad komolcem črne in da jih še danes ne morem vzdigniti?«

»Kaj poznam jaz tvoje boksarje in prijatelje, tvoje pijance in razgrajče! Boga zahvali, da sem te bil aretiral. Še pobili bi te bili, če bi ne bil prišel jaz vmes. Taki ste vi pretepači in pijanci!«

Ogledal sem se bil njegovi roki. Bili ste grdo črni in s krvjo podpluti, polomljeni pa vendar niste bili. Kar odleglo mi je bilo.

Kasneje sem s pijanci vedno tako delal in na mestu je bil mir. Pazil pa sem bolj kakor prvič, ker sem se bal, da bi jim kosti ne polomil.

S pijanimi Evropejci smo splošno delali prav na kratko. V ječi smo jih več ali manj pretepli, da so mir dali. Ko pa so bili pijanost prespali in so se bili streznili, smo jih kratkomalo brez vsake sodbe iz ječe pometali in stvar je bila končana.

Tukaj med ujetniki imam več starih znancev, ki so bili v Aleksandriji pogostokrat moji gosti v ječi. Med drugimi je bil večkrat čez noč pri meni Vaš ministrant Guzi; zato pa se mi ta tukaj v ujetništvu vedno umakne, kedarkoli me ima srečati.

Velike težave sem tudi imel z Arabci, ki so bili bogati, če sem jih moral zapreti. Aretacijo sem moral naznaniti, potem pa še k sodbi hoditi. Mnogi izmed njih so imeli advokate, zagovornike. In s temi sem se moral pripraviti pred sodnijo, kakor da bi bil jaz grešnik in ne Arabci, katere sem bil aretiral.

Nekoč sem bil zopet prisiljen aretirati bogatega Arabca, starega pijanca, katerega sem dobro poznal in s katerim sem imel že večkrat opraviti. Jezil sem se sam nase, ker sem videl neprijetnosti, ki so me čakale.

Zakaj bi pa jaz sam ne naredil sodbe z njim, sem si mislil, in vseh teh sitnosti ne bo.

Na potu v ječo prideva v ozko stransko ulico. Hitro pogledam okrog sebe, če sva sama in če naju nobeden ne vidi. Nobenega ni bilo in še temno je bilo po vrhu. Arabec je šel ravno pred menoj, jaz pa tik za njim.

Udarim ga nenadoma s pestjo po glavi, da se mu kar posveti, brenem ga z nogo v život, da kar poskoči. »Beži, kar moreš!« mu siknem v ušesa. Arabec beži, kar ga noge le nesti morejo. Jaz pa se stisnem v bližni kot ulice, da bi me nobeden ne videl, kakšno sodbo sem bil z Arabcem naredil.

Ko drugi dan stojim na svojem službenem mestu, vidim naenkrat, da gre proti meni moj Arabec od prejšnjega večera. Sladko se mi smeji in mi desnico že od daleč moli. No, to je pa že preveč, si mislim. Sinoči sem ga bil aretiral in pretepel, danes pa mi hoče tukaj na cesti roko podati. Ker pa ga nisem maral imeti za sovražnika in ker je bil bogat in lepo oblečen, sem zatisnil oči in mu malomarno roko podal. Kar začutim v roki zlato egiptovsko liro. Bogati Arabec je bil namreč prišel zjutraj na vse zgodaj zahvalit se mi, da sem ga bil prejšnji večer izpustil. Bil je hvaležen meni, da ni bil zaprt, jaz pa hvaležen njemu za denar in pa za dober nauk.

Ni bilo minulo mesec dni in vsi Arabci mojega okraja so govorili med seboj: Ni ga boljšega policajja, kakor je naš Luka. Četudi koga aretira, treba mu je drugi dan prinesiti samo zlato liro in stvar je poravnana. Toda, če mu pa kdo lire ne prinese, ga drugič kar z železom pretepe in ga zapre kar za ves teden.

Kadar so se Arabci med seboj prepirali ali pa topli, sem jaz samo to študiral, kateri izmed njih bi utegnil biti najpremožnejši. Ko sem to dognal, sem pograbil petelinčka, brez razločka ali je bil kriv ali pa ne. V bližnji ulici sva imela nato sodbo in jaz drugi dan zlato liro.

Za sodnika je pač boljše biti kakor pa za policajja.

Z mojo službo v Aleksandriji so bili vsi zadovoljni; sodniki, ki niso imeli veliko dela, moji Arabci, ker jih nisem zapiral, posebno pa še jaz, ker sem imel dvojne dohodke kot policaj in kot sodnik.

Razen tega postranskega dohodka pa je moj prijatelj imel še več drugih virov, ki so mu plačlo tako zvišali, da je bil policaj Luka splošno znan kot premožen mož.

V stranski ulici mojega policijskega okraja je stala velika hiša, tako mi je nekoč med šivanjem Luka pripovedoval. V hiši na videz ni nobeden stanoval. Bila pa je lepo pobeljena in v dobrem stanu, okna in vrata skrbno pobarvana, pač pa vedno zaprta in zaklenjena. Da je bila vsa hiša tako zelo zaprta, se posebno v Egiptu čudno zdi, ker je vročina poleti in pozimi in vsakdo okna in vrata na široko odpira in podnevi in ponoči prepriha in zraka išče.

Videl sem sicer, zlasti še profi večeru, da so prihajali ljudje in hodili v hišo, toda iz nje nikoli nisem nobenega videl priti.

Videl pa sem prihajati le moške, ženske pa nobene ne. Kaj je vendar v tej hiši? Če bi v hišo hodile tudi ženske, bi človek mislil, da se v nji razveseljujejo. Toda, kjer so sami moški brez žensk, tam je pač veselice prav kmalu konec.

Videl sem tudi, da so v hišo hodili le lepo oblečeni moški, torej premožni ljudje, pač pa nikoli nisem videl, da bi kdo nesel v hišo jedi ali pijače. Kaj vendar počenjajo ljudje v tej hiši, ker ne plešejo in ne jedó in ne pijó?

Da bi v hiši molili, kakor menihi v cerkvi, ni bilo podobno, ker iz hiše ni bilo slišati nobenega glasu.

Še to je bilo čudno, da so se hišna vrata skoraj kar sama odprla, kadar je kdo prišel. Nikdar nisem videl, da bi bil kdo na vrata trkal, ali zvonil ali pa klical, da naj bi mu odprli.

Ko je prerok Mozes v puščavi videl goreč grm, ki je gorel pa ni zgorel, je sam sebi rekel: Grem pogledat to čudo, da grm gori pa ne zgori.

In šel ga je pogledat. Ravno tako sem tudi jaz storil. Popustil sem vse druge ulice in ceste in trge mojega okraja in spravil sem se na opazovanje te hiše. Stal sem uro za uro, dan za dnevom pred to čudno, začarano hišo. Meril sem jo z očmi od tal do strehe, in zopet od strehe do tal, od leve do desne in zopet od desne do leve. Upiral sem oči od okna do okna in nategoval sem ušesa, da bi bil zapazil celo miško, ko bi bila kje ven pogledala. Opazoval sem hišo od daleč in od blizu, in hodil sem ob nji gori in doli.

Nekoč pridem počasi do hišnih vrat in glej, vrata se kar naenkrat na lahko odprò in lepo oblečen gospod me obgovori rekoč: Prosim, gospod, stopite notri!

Oho, sem si mislil, tega pa že ne. Tukaj ljudje hodijo notri, ven pa nobeden ne pride. O, v mišnico pa že ne grem. Tako sem si po tihem mislil, na glas pa sem rekel:

Gospod, tega pa ne! Jaz sem policaj, policaju pa je strogo prepovedano stopiti v hišo, kadar je v službi. Moja služba je na cesti. Tukaj mora policaj imeti odprte oči, da vidi, kaj se na cesti in v bližnjih hišah godi, tukaj mora imeti napeta ušesa, da sliši, kaj se okrog njega govori, tukaj mora imeti pripravljene roke, da pograbi vsakega, ki zoper postavijo dela, tukaj mora imeti pripravljeno piščalko, da zapiska in iz vsake ulice drugi policaj pogleda in priteče tovarišu pomagat.

Pri teh besedah sem potegnil iz žepa policijsko piščalko in sem mu jo pokazal.

Gospod je kar pobledel, ko je moje besede slišal in mojo piščalko videl. Molče se je umaknil v hišo in prav po tihem je za seboj zaprl vrata.

No, tukaj pa ni vse v redu, sem si mislil. V to hišo bi bilo treba iti pogledat. Toda za tem lepo oblečenim gospodom jaz sam ne bom šel v hišo.

Se zastopi, da sem odslej oči še bolj napenjal in ušesa še bolj spičil, da bi skrivnost te hiše odkril. Toda drugega nisem mogel opaziti, kakor da so prihajali lepo oblečeni moški in so kakor sence izginjali v hišo, brez hrupa in brez govorjenja, tiho kakor miš v lukno, kakor mravlja v zemljo.

Čez nekaj dni grem zopet mimo hiše. Bilo je zjutraj zgodaj. Pred hišnimi vrati postojim in poslušam, če bi bilo kaj slišati iz hiše. In glejte, vrata se zopet na tiho odprò in znani lepo oblečeni gospod mi mirno, brez vsake besede skozi vrata pomoli zaprto pismo. Jaz nič ne rečem, pismo mirno vzamem in ga v žep vtaknem.

Nato grem počasi v drugo ulico. Tukaj, ko sem bil sam, pismo odprem in iz njega nekaj bankovcev potegnem brez vsakega pisanja.

Oho, kaj pomeni to, pismo brez pisanja pač pa z bankovci, z denarjem! To hoče reči: Vzemi in molči! Toda, kaj bom molčal, če pa nič ne vem!

Pred nekaj dnevi sem bil rekel čudnemu gospodu: Policaj ima oči, da gleda, ušesa, da posluša, roke, da pograbi. Ta dan pa sem sam sebi rekel: Luka, odprì oči, da ne boš slep, nategni ušesa, da ne boš gluhi, ker drugače bodo drugi potegnili tebe za nos. Tukaj, v tej hiši se skrivajo resne reči, mogoče tudi nevarne.

Torej gledal sem, poslušal sem, obenem pa molčal. Vsak mesec pa, in sicer že prve dni, zjutraj na vse zgodaj, ko še ni bilo žive duše na ulici, so se vrata odprla in gospod mi je molče ponudil pismo z denarjem.

Tako je šla stvar naprej že več mesecev. To pa sem bil zapazil, da je bil gospod od meseca do meseca vedno bolj v zadregi, kadar mi je denar dajal. Videl sem, da se me je bal, četudi mu nisem več govoril od oči postave in ne od pesti policaja.

Pa tudi mene je misel na to čudno hišo vedno bolj mučila, četudi mi je bilo všeč, da sem od nje vlekel denarje in ne majhne.

Začel sem hišo študirati tudi odzadaj, od vseh strani, od vseh kotov, kjer je bilo le mogoče in ne le podnevi, temveč tudi ponoči.

Pa kaj sem videl? Lepo poslopje, pa vse zaklenjeno, na videz brez življenja in brez govorjenja.

Hiša pa je imela dvojna vrata, velika na cesto, druga mala pa na ozko, temno ulico. Sprednja stran hiše in velika vrat sem dobro poznal, ker tukaj sem že več mesecev vse opazoval. Poznal sem tudi nekatere gospode, ki so že večkrat šli v hišo. Sedaj pa sem se spomnil na mala vrata.

V resnici bi bilo treba dveh stražnikov, enega za velika, drugega pa za mala vrata, da bi mogla stvar popolnoma dognati, toda to bi bilo v mojo škodo. Ko bi bil še eden človek za stražo pri hiši, ki mi nosi lepe denarje, moral bi jih deliti ž njim. Obenem bi bila za me velika nevarnost, da bi s čudno hišo ne prišel tudi jaz v preiskavo in konec bi bil mojih lepih dohodkov in mogoče tudi moje policijske službe v Egiptu.

Lahko bi bil tudi vprašal gospoda, ki mi je denar dajal, kaj je vendar z njegovo hišo, toda vedel sem, da mi resnice ne bo povedal. Da bi šel kar sam v hišo pogledat, kaj da je v nji, to bi bilo zoper vsako previdnost.

Skril sem se torej neko nedeljo zvečer v temni kot sosedne hiše in od tam sem skrit pazil vso noč na mala vrata čudne hiše kakor lovec na divjega petelina, ker ravno na praznike je hiša imela več obiskovavcev, kakor pa druge dni.

Bilo je proti jutru, preden se je dan delal, ko so se mala vrata po tihem odprla. Iz hiše je pogledal čudno oblečen človek, pač pa ni bil moj znani gospod. Skrbno je pogledal po ulici gori in doli, toda mene v kotu ni zapazil, in zopet je zginil v hišo.

Že čez nekaj trenutkov so se vrata na široko odprla in videl sem dva moška, ki sta nesla ali boljše rečeno vlekla iz hiše lepo oblečenega gospoda, ki pa si sam prav nič pomagati ni mogel.

Že sem hotel priskočiti in pogledati, kaj je ž njim, toda dejal sem si, počakaj še malo, da boš videl, kaj bosta ž njim storila. Nesla sta ga čez ulico v sosedno, bolj malo hišo. In glejte, tudi tam so se vrata kar sama odprla, znamenje, da so jih že pričakovali. Položila sta človeka v vežo in se vrnila v prvo hišo. Čez malo časa sta prinesla drugega in tretjega človeka in še več drugih. Šlo je kakor po uri. Najpoprej je iz malih vrat pokukal gospod in pogledal po ulici gori in doli, nato pa sta dva moža prinesla človeka in vsi trije so izginili v sosedno hišo. Šlo je prav hitro. Pri vsej stvari nobeden ni odprl ust. Bilo tudi ni nobene komande. Kakor je bila hiša sama brez glasu, ravno tako so bili tudi ljudje v nji brez jezika.

Sedaj sem zapazil, da tukaj dve hiši spadate skupaj; na vsaki strani ozke ulice je bila ena. V prvo, v veliko lepo hišo hodijo moški skozi velika vrata, večinoma podnevi, v drugo manjšo hišo pa jih skozi mala vrata nosijo ponoči.

Povedati moram, da sem bil ta ponedeljek ves dan grozno razburjen. Če so bili ti ljudje, katere sem videl ponoči nositi iz hiše, mrtvi, to je, če so jih bili v hiši pomorili, se razume, da sem tudi jaz več ali manj kriv uboja.

Toda potolažil sem se bil kmalu. Nekatere gospode sem poznal, ki so bili že večkrat v hiši. Teh torej vendar niso bili pomorili. Kako pa je z drugimi obiskovavci te hiše? Sklenil sem bil, da bom to dognal takoj, ker ubojev pač nočem biti deležen.

Tako sem bil sklenil in tako sem bil tudi storil. Oblegal sem mala vrata brez presledka in zelo skrbno, zlasti še ponoči. In kaj sem bil dognal?

(Dalje prihodnjič.)

Lurška Mati božja

Tisoči in tisoči se bodo zgrinjali tudi letos dne 11. februarja pred lurško votlino, ki je bila pred 76. leti tiha priča nebeških prikazanj.

Studeneč, ki je pričel na Marijino povelje čudežno izvirati, kaže še vedno svojo prvotno moč: ozdravlja in očiščuje. Postal je simbol prekrasnih

Indijske deklice trosijo cvetja pred votlino lurške Gospe

Marijinih kreposti, ki tekó iz njenega nedolžnega srca; to je pred vsem Marijina materinska ljubezen do nas — ljubezen, ki ozdravlja, razsvetljuje in preobrazuje duše.

Frančiškanke Misijonarke Marijine poslušajo rade glas nebeške Gospe, ki doni iz lurške votline. Dobro vedo, da Marija v Lurdu ni nič drugega, kot nadvse usmiljena Mati, ki pomaga bolnim in ubogim in je zato prava Misijonarka. Njen topli pogled objema vso zemljo, njeno sočutno srce vztrepče zaradi vsake slepe in zapuščene duše in povsod — ne le v

Lurdu — najde skrivnost, kako odpreti zakrknjeno srce Luči, ki jo nosi ona sama v sebi. Zato imajo navado Frančiškanke Misijonarke Marijine, postavljati v vsaki misijonski postaji v poganskih deželah lurško votlino s kipom nebeške Gospe.

Votlina na dvorišču ali sredi zavetišča je veselje malčkov in naravno središče vsake slavnosti; in bolnišničnih vrtovih je ta votlina najpriljubljenejši cilj prvega izprehoda vseh tistih, ki so si nekoliko opomogli v svoji hudi bolezni; kip lurške Gospe hodijo gledat tudi pogani in šepetajo, kažoč s prstom v votlino: »To je ona tolikanj lepa Gospa...«

Saj jo je tako imenovala tudi Bernardka, ko še ni vedela njenega imena. Tako jo nazivljejo vsi oni, ki njenega imena ne poznajo; vsi pa, ki jo poznajo, pojó pred votlino v vseh najrazličnejših jezikih sveta prekrasno pesem:

»Zvonovi zvonijo,
premilo pojo,
častijo preblaženo
lurško Gospo:
Ave, ave, ave, Marija!
Ave, ave, ave, Marija!«

Slava Marijina je namen vseh teh mnogoštevilnih votlin, ki so jih postavile naše misijonarke od mrzlih sibirskih pokrajin do vročega obrežja Indijskega oceana, od afriških votlin, ki so obsenčene z mogočnimi palmami, do ameriških, okrašenih z najčudovitejšim bujnim cvetjem Kordiljere in Pomposa.

Pogled na te votline prevzame vsakogar: sredi divjega skalovlja, sredi cvetja in zelenja se dviga vsa bela in sinja — Marija s sklenjenimi rokami, z obličjem, uprtim v nebo.

Pogan obstane tam, občuduje in vpraša:

»Kdo je ta gospa?«

»Kraljica nebes.«

»Kaj hoče? Kaj dela tu?«

»Hoče, da jo kličemo na pomoč. Ako smo bolni, nas ozdravi. Če smo žalostni, nas potolaži.«

»O kako je vendar lepa! Kako prijetno se človek počuti v njeni bližini. Zakaj je pa tako dobra?«

»Ker je Jezusova in naša Mati.«

Mati je torej; zato se človek počuti tako prijetno v njeni bližini. Pogani prihajajo zelo pogosto k lurškim votlinam s prošnjami in darovi.

V bolnišnicah dela lurška voda vedno nove čudeže in ozdravlja neštete bolnike. Koliko spreobrnjenj — duhovnih ozdravljenj — smo že doživeli pred podobo prelepe nebeške Gospe širom sveta.

Češčenje lurške Matere božje je misijonarkam največje veselje, največje upanje in največja tolažba. Marija vabi k molitvi in stori, da je molitev uspešna. Kakor je nekoč v lurški votlini sama molila sveti rožni venec pred Bernardko, tako moli in dela tudi danes z misijonarkami, ko poživlja njihovo delo, ko blagoslavlja njihove napore in vodi duše k Jezusu.

Bog dopusti, da je naša duša včasih kakor zapuščena. To stanje je največja preizkušnja za vero; za dušo je podoba smrti; mrzla je, negibna in brezcutna kakor v grob zaprta in se zdi, da jo veže na Boga samo še slabotna volja, katere si niti ni več v svesti. O, kakšne milosti so plod take smrtne groze, ki jo prenašamo s ponižno potrpežljivostjo. (Lamennais.)

Blaženi Konrad iz Parzhama

Življenje kapucinskega brata lajika

Na povratku domov je ubral stransko pot. Ob tej poti je stala kapelica posvečena Materi božji. Ljudje pripovedujejo, da je tudi tamkaj dalj časa pobožno molil. Gostiln ni nikdar obiskoval. Samo ob priliki, ko je društvo mladeničev iz Birnbacha priredilo neko gledališko igro, je tudi Janez — naš blaženi — bil med gledalci. Saj je bil član tega društva. Nekaj izrednega je bilo, da se je tudi on takrat smejal.

L. 1830. je bilo pod vlado ljudomilega bavarskega kralja Ludovika odpravljenih več policijskih prepovedi, ki so v prejšnjih časih omejevale prostost katoliške cerkve. Po tem preklicu so zopet smeli pobožni verniki romati, kamor so hoteli. Povsod je oživila ta pobožna navada. Janez je zelo rad romal. V njegovi domovini je bilo izredno veliko romarskih cerkvâ. Posebno veselje je imel, če je mogel obiskati Marijino cerkev v Altöttingu in »Marijo pomagaj« pri Passavu. K »Mariji pomagaj« je često odrinil z večjim številom romarjev že ob dveh zjutraj. Po poti — šest ur daleč — so molili in peli. Tam so prejeli svete zakramente in se dušno okrepcani po pobožni molitvi vrnili popoldne domov.

Janez se je držal v svojem življenju besed sv. pisma: »Boj se Boga in spolnuj zapovedi, to je celi človek.« Nekoč je k njemu, sedečemu na klopi, prisleda ženska da bi z njim govorčila. Janez pa vzame rožni venec v roke, rekoč: »Boljše je moliti, kakor ljudi opravljati.« Posebno tankovesten je bil Janez z ozirom na »moje« in »tvoje«. Kadar so kosili na travniku, je navadno prosil kakega hlapca, naj ob meji proti sosedovemu travniku kosi on, češ da bi sam predaleč segel s koso na sosedovo.

Takrat se je — kot rečeno — po prej omenjenem preklicu versko življenje na Bavarskem zdatno dvignilo. Zopet so bile vpeljane razne mladinske zveze za oba spola, tretji red sv. Frančiška. Naš Janez Birndorfer je bil seveda povsod zraven. Še je ohranjenih devet njegovih sprejemnic v bratovščini in društva. Najprej se je kot 22 letni mladenič vpisal v bratovščino vednega češčenja Sv. R. Telesa. Leto pozneje je bil sprejet v III. red svetega Frančiška asiškega. Razen tega se je dal vpisati v škapulirsko bratovščino, v Marijino družbo, v bratovščino Srca Marijinega za spreobrnjenje grešnikov. Pozneje je postal član bratovščine presv. Trojice itd.

Sicer velja splošno pravilo: Boljše je biti član manj bratovščin in v istih vestno spolnjevati dolžnosti, a za našega Janeza ni veljalo. On se ni samo vpisal v razne bratovščine, ampak je tudi vestno vršil vse njihove dolžnosti.

Strogo življenje mladega Janeza je bilo v ostrem nasprotju z življenjem drugih sodobnih tovarišev, ki so nedelje in praznike onečaščevali s popivanjem, igrami in pretepom. Res se je za mladostnih dni blaženega versko življenje nekoliko dvignilo, a popolno zboljšanje so rodili šele razni misijoni, ki so se začeli opravljati zdaj tu, zdaj tam. Naravno je, da je zbudilo pobožno življenje Janezovo pri drugih posvetnih in lahkomišljenih tovariših nejevoljo. Še celo domači hlapci so ga pikali in zasmehovali. Janez pa je ostal zvest svojim sklepom in pobožnim navadam. Nič ga ni moglo omajati. Ščasoma je zasramovanje prenehalo. Tisti, ki so ga prej zaničevali, so se začeli tega sramovati. Priznali so: »Tako bi morali prav za prav tudi mi živeti, tako moliti, kakor Janez.« Starši v soseski so stavili Janeza svojim otrokom za zgled.

IV. Bogu bližje

Dvoje je mogočno vplivalo na duševni razvoj in spolnjenje mladega Janeza Birndorferja: pobožnost sv. misijona v Eringu in pa skrben njegov spovednik. Janez se je skrbno izogibal posvetnih veselje in narodnih prireditvev. Že med svetom se je odlikoval po izrednih čednostih. Vkljub temu ni našel popolnega miru, kakor je pozneje svojim bratom in sestram iz samostana pisal: »Zahvaljujem ljubega Boga, da me je poklical v redovno življenje, kjer sem popolnoma srečen, kar med svetom nisem bil.« Neko posebno silo in nagon je čutil v sebi, ki ga je vabila k popolnejšemu življenju. Njegovi sorodniki pripovedujejo, da si je že prej večkrat prizadeval izprositi vstop v samostan, a vedno zaman. Hotel je študirati na gimnaziji očetov benediktincev, da bi postal duhovnik. Toda radi pomanjkanja nadarjenosti je bil odpuščen. Ni pa izgubil zaupanja v Boga: »Ljubi Bog me ne bo zapustil. Gotovo mi je kje kak prostor odločil,« je večkrat rekel. In ni bil v svojem zaupanju osramočen. Ljubi Bog mu je poslal pobožnega spovednika v osebi g. Dullinger-ja. Od l. 1840. do 1849. — celih devet let je hodil Janez vsak teden ali 14 dni k njemu k spovedi. Za pot tja je porabil pet ur in enako nazaj. Že ob enih ponoči je odrinil, da je došel do sv. maše ob šestih v romarsko cerkev v Aigen-u, kjer je bival njegov obče znan in priljubljen spovednik. Stari romarji pripovedujejo o Janezu, da je v vsakem vremenu, bodisi v lepem ali grdem pobožno po poti molil. Neki očividec pravi: Pri sv. maši in sv. obhajilu je bil tako pobožen, da sem si vsakikrat, kadar sem ga zagledal, želel: O ko bi vendar tudi jaz mogel tako moliti, kakor Birndorferjev Janez. Po prejemu svetih zakramentov je še dolgo molil kakor zamaknjen. Ko sem ga videl v pobožno molitev zatopljenega, sem si mislil: Ti boš še nekoč svetnik. — Kakor je Janez prišel tešč, tako se je vrnil domov. Nekega dne sem ga nagovoril: »Toda Janez, tako daleč imaš do doma, pa še nisi nič zajtrkoval?« Odgovori mi, da to nič ne škoduje. Njegovi bratje in sestre so se večkrat čudili, kako more tako zdržati.

Pod vodstvom svojega dušnega vodnika je v duhovnem oziru vedno bolj napredoval in se utrjeval. Njegovo geslo je postalo: »Naj živita Jezus in Marija, edino veselje bogoljubne duše.«

Izmed njegovih bratov in sester so se poročili brat Jernej in obe sestri Marija in Jedert. Drugi so skupno gospodarili na domu. Prigovarjali so mu, naj prevzame gospodarstvo. On pa je to ponudbo odklonil, ker sta njegov duh in srce hrepenela višje. Vedno bolj je raslo v njem hrepenenje, posvetiti se Bogu v samostanskem življenju. Ko je njegov spreten dušni voditelj preizkusil njegovega duha, mu je preskrbel sprejem v kapucinski red. Spoznavši svoj poklic, je Janez razdelil svojo dedščino na dva dela: prvega za povečanje pokopališča v Vengu, drugega pa je razdal med uboge po besedah Gospodovih: »Če hočeš biti popoln, pojdi in prodaj, kar imaš in daj ubogim in boš imel zaklad v nebesih. Potem pridi in hodi za menoj!«

V. Priprava za novicijat

Ni prav znano, kateri dan je bil Janez Birndorfer sprejet v samostan v Altötting-u. Vendar iz pisma na sestro je razvidno, da je vstopil kot kandidat v septembru 1849. — Za slovo od domačih e imel na nje kratek starosti pripovedoval, da so mu njegove takratne besede ostale nepozabne. V začetku je bil Janez sprejet samo za tretjerednika, to se pravi, nosil je redovno obleko brez kapuce. Predstojniki so mu dali ime Konrad. Od-

ločili so ga za pomočnika vratarju. O svojih prvih doživljajih v samostanu piše domačim: »Že dolgo odlašam, da bi vam kaj pisal. Žal, da imam zelo malo časa. Čas v samostanu je modro razdeljen za molitev in delo. Zato mi ostaja malo prostega za druge reči. Ob praznikih je vse polno opravkov pri samostanskih vratih. A sem prav zadovoljen. Z brati živimo v miru in slogi. Žalosti ne poznamo. Vsi se veselimo v Gospodu. V samostanu nas je enajst bratov in deset patrov. V začetku se mi je zdelo težko, bivati s toliko brati skupaj, ker sem bil doma boječ. Pa sem se polagoma z njimi zblížal in spoznal in sedaj mi je boljše...«

Brat Konrad je okušal pravo srečo v novem poklicu potem, ko je premagal začetne težave. Posebno je bil vesel, da je smel bivati v bližini svetišča naše ljube Gospe.

Nekega dne pa ga je zadela težka poskušnja. Predstojniki mu ukažejo, da mora zapustiti Altötting in se podati v kapucinski samostan v Burghausen (kake 3 ure daleč), da bo tam stregel nevarno bolnemu patru. Težka je bila ločitev od Altöttinga. V pismu z dne 25. maja 1851 piše domov: »Zapustiti moram kraj milosti v Altöttingu. Nič ne tajim, da mi je hudo, ker moram oditi od milostnega svetišča Matere božje, kamor pride toliko tisočev vernikov obiskat nebeško Gospo. Silno kratek se mi zdi čas, ki sem ga tukaj preživel (eno leto 9 mesecev). Sedaj pa me kliče pokorščina drugam. Jaz in še en sobrat sva tja določena...«

Brat Konrad pa se je novi službi kmalu privadil ter se pomiril. Vdal se je v voljo božjo, kar priča njegovo pismo domačim:

Hvaljen Jezus in Marija!

Ljubi bratje in sestre! Že prej bi vam bil rad pisal, a imam tako malo časa. Streči sem moral bolnemu patru in tudi ponoči biti v njegovi celici za postrežbo. Vse sem rad storil. Vse mi je povedal, za kar sem ga vprašal. Pretekli petek so ga odpeljali v Altötting, ker si je tja tako zelo želel, da bi tam umrl. Ne ve se še, ali bo ozdravil ali ne. Že štiri tedne ni mogel maševati. Pred odhodom se mi je lepo zahvalil za vso postrežbo. Obljubil mi je, da bo zame molil in prosil, naj še jaz zanj molim. Tudi sedaj se mi dobro godi. Lahko opravljam svoje pobožnosti. Delo, ki ga imam tukaj, ni tako težavno kakor nekdanj doma. S sobrati živimo po bratovsko. Za kar vas pa prosim, je: Molite zame. Tudi jaz molim vsak dan za vas. Živimo v času, ko bi se moralo vsako verno srce tresti, ker se dozdeva, kakor bi se bil ves pekel dvignil, da bi uničil vse, kar se nanaša na našo sveto vero. Zato le pazite na svojo dušo, da jo zveličate. Boljše je vse drugo izgubiti kakor svojo dušo. Ne obupajte pa nikakor, ampak zaupajte v Boga. V naši cerkvi molijo vsak dan pred izpostavljenim Najsvetejšim tri Očenaše za odvrnenje šibe božje. Brat Konrad.

V samostanu Burghausen je živel takrat obnovitelj bavarske kapucinske provincije, p. Gabrijel. Utrujen je bil od skrbi za obnovo redovne discipline in natančnega spolnovanja redovnega vodila. Zato se je podal v ta samostan, da bi tukaj zadnja leta svojega življenja posvetil Bogu in skrbi za svojo dušo. S svojim življenjem je dajal krasen zgled vseh samostanskih čednosti in strogega življenja. Že njegova navzočnost je blagodejno vplivala na vse, zlasti na novince, ki so ga visoko spoštovali. Solnce njegovega življenja se je nagibalo že k zatonu, ko je prišel brat Konrad v Burghausen. Božja previdnost je hotela, da je mladi Konrad še imel priliko gledati na tem svetem kapucinu vzor pravega Franciškovega sina.

Bernarda iz Quintavalle molitev¹

Moj Gospod in moj Bog! Zakaj si mi vzel moje tiho življenje? Pustil si, da sem rastel ves obdan od skrbi mojih staršev in dal si mi zlata, da sem si lahko umil madeže umazanosti, ki človeka oškrope, če gre skozi ozke ulice bede. In zato sem imel pogum hoditi k ubogim in brez bojzani stopati v kočice ubogih, zakaj vedno sem vedel, da sem pri njih le v gosteh in v tujini in lahna je bila bolečina sočutja in iskal sem moči za pomoč in v misli, da se povrnem k moji zemeljski sreči. Sedaj pa si poslal Frančiška k meni in razgrnil si me pred njegovo zahtevnostjo in sleherno obrambo pred lastnim spoznanjem si mi vzel. Zakaj delaš vse to, moj Bog!

Ali ne bom izgubil vse moje biti, ne samo slabo, temveč tudi vse dobro, kar je v meni, če moje premoženje odtrgam od mojega življenja, ki je slabotno in se na zemeljsko opira, kakor trta na količe? Oporni količek viničarja, ali je mar zavoljo tega ničvreden pred Teboj, ker je sam mrtev in nič ne cvete? Ali je brez vrednosti pred Teboj, ko vendar trs drži, ki sadove prinaša? Ali ni bilo dobro, da sem k ubogim hodil? Ali ni bilo prav, da sem živel veselo življenje negovanega telesa, v izbrani radosti nad barvo in pesmijo, ne da bi imel več grehov ko kdo drugi? Ti si mi vse vzel, moj Bog!

Bernardonovega sina, sem komaj poznal. In naenkrat sem ga srečal na cestah našega mesta in slišal sem njegov glas. Sprva je, Ti veš, pel ljube provensalske pesmi, kakor to delajo in pojo tuji pevci, in za plačilo je prosil kamenje, da pozida nanovo cerkvico svetega Damijana in še cerkev sv. Petra in čisto majhno neznatno cerkvico, imenovano Porcijunkulo. Premnogi so se mu smejali in mnogi so mu dali, za kar je prosil. Tudi jaz sem poslušal njegove ljube pesmi. Preoblečen v ljubko odelo sladkih napevov se je prikradel njegov glas k meni in v moje srce, da se mbil ves zmeden in slep in sem pozabil na samotarsko obleko njegovega telesa ob sladkosti njegovega glasu. Tako sem se bil z radostjo privadil, da sem ga poslušal.

Potem so govorili v Asizi, da je bil Frančišek odšel in da daleč proč od moje hiše govori o ljubezni do Boga in bližnjega in do vseh živih stvari. Toda prišel je čisto blizu mojih vrat, četudi je bilo njegovo telo daleč od mene. In sedaj, o Bog, si vzel od mene vsako varstvo pred njim in vsa vrata med menoj in med njim so odprta, zlil se je v me kakor reka in me vsega prevzema.

Preje sem živel v beli dan in vsaka ura je bila zame kakor kamrica, na vse strani čisto zaprta — in videl sem kaj je v njej, pa sem se nad tem veselil ali žalostil ali jezil. V naslednjo kamrico moj pogled ni hitel. Sedaj pa si vsa vrata naenkrat odprl, o moj Bog, in vse moje gledanje je nestrpno in brez vsake opore. Gledati moram naprej in naprej skozi vsa vrata mojega življenja tja do konca. Nobena ura ni več sama zase zame, moje oko le v daljo zre in ne vidi več tega, kar je poleg mene, zakaj to je kakor v senci. Zakaj si mi to storil, o Bog!

Frančišek se imenuje Tvojega glasnika in po njem sem izvedel, da ni prav Tvoje postave samo poslušati in občudovati, jemati samo posamezne

¹ Bernard iz Quintavalle je bil eden prvih tovarišev svetega Frančiška. Bil je zelo ugleden in bogat meščan. Osebnost sv. Frančiška ga je popolnoma prevzela in odločil se je, da gre za njim. Dosegel je veliko svetost. Ta njegova molitev neposredno pred odločitvijo je tako značilna za razdvojenega modernega človeka, da je bilo vredno prinesiti prevod. Marsikdo bo zrl v tej molitvi samega sebe kakor v zrcalu.

zloge iz Tvojega nauka in s tem olepšati ljubljene in negovane, kakor živo meso tople in vse zemeljske želje. Prav tako, kot na vrat zaželjene žene obesimo biserno ogrlico za okras, pa vendar razkošje živega bolj ljubimo kot dragoceno okrasje. Hrepenenje po popolnosti se je v meni vzbudilo. Domotožje po Tebi, moj Bog, je v meni in bojim se, bojim se pota k Tebi, kakor se je Tvoj Sin na Oljski gori bal. Pomagaj mi!

Pomagaj mi, zakaj sleherna pomoč, ki sem jo sicer iskal, je bila brez moči. Povabil sem Frančiška k sebi in prepustil sem mu svojo spalnico za noč. Človek, ki spi, odloži svojega življenja moč in je drugim podoben. Upal sem, da bom pred njegovo posteljo stal, kjer bi on sopé in molčé spal. Rad bi bil videl njegovo spokojno obličje, da se potolažim in si lahko poročem: »Človek je kakor jaz, slaboten ko jaz in dobrega željan kakor jaz. Njegova pot je druga, toda nič drugače kakor moja steza, je tudi njegova pot preprežena od luči in senc.« On pa je to noč premagal, celo vrsto temnih nočnih ur je premostil in objel z eno samo besedo: MOJ BOG IN MOJE VSE. In ni spal. Jaz pa sem ležal, kakor da spim in sem zaman čakal, da neha s svojo izpovedjo.

Pogled za večnost si mi razširil, o Bog, toda za čas in za uro sem slep postal. Vodi me sedaj, ker kakor slepec tavam, hrepenenje je v meni po večnosti in ura se mi studi.

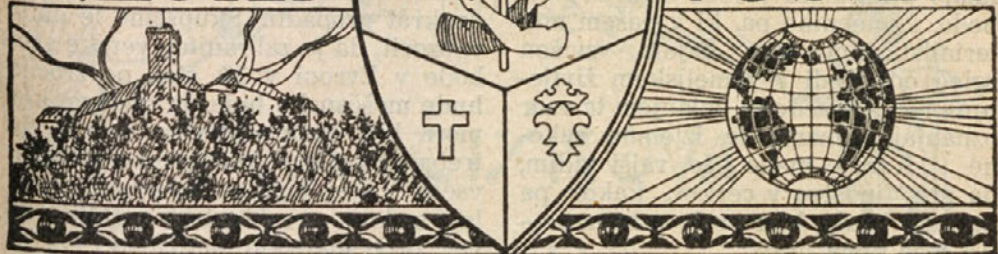
Šel bom na trg in moje premoženje ubogim razdelil, odprl bom svojo hišo tistim, ki so brez strehe, moje brušene čaše bom nastavil na slinaste ustnice staric in moje od kopeli še toplo telo bom odel v ostri in rezki habit. Eden mora tistim, ki so ubogi na zlatu, pokazati, kako je bogat tisti, ki nevezan živi v Tvojem uboštvu. Eden mora razviti igračo, ki se zanjo Tvoji otroci trgajo, brez misli na zahvalo, ki so jo dolžni Tistemu, ki jo jim je dal. Storil bom to. Toda k Tebi ihtim, k Tebi kličem iz mojega sklonjenega in skrušenega telesa: da mi daš moč nositi mojo odločitev in dejanje, Gospod moj in Bog. Moč, da tudi v bodoče tako vidim, kakor danes gledam. In če je po Tvoji volji moja usoda biti brez radosti, potem mi daj veselje spoznanja, da sem zavoljo Tebe brez radosti.

Glej, Gospod, kako celo moja molitev laže. Iztrgan sem iz moje resnice, pomagaj mi, da Tvojo najdem! Pridi mi na pomoč, moj Gospod in moj Bog! Amen.

Po Terramare.

Pojdi k temu grobu in opazuj te pobeljene in razpadle kosti: to je vse, kar tukaj ostane od človeka, ki si ga morda poznal in ki pred nekaj leti ni mislil na smrt v e č, kakor danes ti misliš. Kaj ni res moral misliti najprej na svojo srečo, na srečo svojcev in na zabavo svoje rodbine? S tem je imel prav do zadnjega trenutka opraviti. No, pojdi zdaj in stopi v njegovo hišo! Malomarni dediči uživajo dobrine, ki jih je nakopičil, in sami delajo, da si pridobe še novih; drugače, na smrt ne pomislijo. Del njega še kljub temu živi in grob ga ne zakriva popolnoma in vsega. Imel je dušo, s Kristusovo krovo odkupljeno dušo: kje je? V trenutku, ko je zapustila telo, ji je bilo odločeno bivališče bodisi v nebesih, odsihmal brez strahu, bodisi v peklu, brez upanja. Strašna, strašna izbena! In trenutno si še nakopavaš zemeljske skrbi, odlagaš svoje izpreobrnjenje rekoč: »Jutri je še čas.« Norec, ta čas, ki ga tratiš, ti koplje grob in jutri je večnost.

(Lamennais.)

P. ANGELIK:

Kaj je duhovništvo?

Duhovništvo je hrbtenica cerkve. Ono poseduje milosti med glavo in udi.

Ono ima oblast ključev nebeškega kraljestva, oblast zavezovati in razvezovati.

Uničenje duhovništva bi pomenilo pogin cerkve.

Od kod izvira splošni naskok nasprotnikov v krščanskem in nekrščanskem taboru na duhovništvo?

Zakaj? Zato, ker upajo zadeti čredo, če zadenejo pastirje.

Zakaj? Zato, ker ima duhovništvo pogum, povedati oblastnikom, ki se smatrajo za nezmotne, resnico, četudi je neprijetna.

Zakaj? Zato, ker duhovništvo učinkovito nasprotuje načrtu brezbožcev in svobodomislecev.

Zakaj? Zato, ker odkriva varljivo zunanost tudi pod plaščem cerkvenega mišljenja in krščanstva in imenujejo stvari po njihovem pravem imenu.

Zakaj? Zato, ker ne mara nobene narodne cerkve, temveč priznava le splošno Kristusovo cerkev in se upira odločno vsakemu podjarmljenju cerkve.

Zakaj? Zato, ker večji del katoliškega ljudstva veruje in se s hujškanjem zoper posamezne duhovnike ne pusti motiti v svojem zaupanju do njih.

Jaz kot modern pagan, ne maram...

Prepričan sem, da v svojem srcu misliš, da slede besedi »ne maram«, besede: v cerkev hoditi, verovati, mo-

liti. Toda to pot si se zmotil. Ta, ki je te besede izrekel, je sicer modern pagan, pa vendar pošten človek, ime mu je Chastenet. Stvar je taka: Francija je svoje čase redovnike prepodila in njih premoženje zasegla. Med pregnanimi redovniki so bili tudi kartuzijani. Njihov najbolj znan samostan je bil Grande Chatreuse pri Grenoblu. Ljudstvo želi, da bi se redovniki vrnili, pa gotovi vladni možje tega ne marajo, tedaj se je v francoski narodni skupščini zanje potegnil Chastenet in dejal takole:

»Leta 1901 so vladni možje s svojimi zakoni zasegli premoženje mrtve roke, češ, da je neplodno. Če se ozremo sedaj nazaj, vidimo, da premoženje mrtve roke ni ono premoženje, ki ga posedujejo redovniki, ampak ono, ki leži v rokah mogočnih gospodarskih družb, premoženje velikih bank in delniških družb. Pa nihče ne misli, da bi kdo tudi te razlastil. Zakoni iz leta 1901 do 1904 so izjemni zakoni, in jaz kot laik, republikanec in socialist, kot modern pagan, ne maram, da bi republika bila zidana na samovolji in lumpariji. Reklo se je, da so klerikalci, duhovniki in redovniki opore kapitalizma. Stvar sem preiskal in nisem mogel najti, da bi se v vodstvih naših velikih delniških družb nahajali duhovniki. Duhovniki niso bogati, nasprotno kot socialist moram javno pribiti njihovo bedno stanje. Poznam take, ki žive od par sto frankov ves mesec. Kateri proletarec bi to spravil skupaj?« Potem je primerjal Chastenet trapiste, pri katerih je bil nekaj dni na obisku, z življenjem v naših

modernih kopaljških, in dejal: »Tukaj imajo po zakonu v vseh stvareh svobodo. Za menihe pa, ki v našem materialističnem času dajejo vzvišen zgled odpovedi v zemeljskem življenju in ki z besedo in dejanjem ta vzor oznanjajo, imamo le izjemne zakone... Kar se mene tiče, rajši vidim, da gre ljudstvo v cerkev, kakor pa na take kraje, kjer se le zabava.« — Ali mož nima prav?

Svoboda vesti na Kitajskem.

Nankinška vlada je sklicala narodno skupščino, da bi študirala in odobrila začasno upravo kitajske republike, končno veljavna ustava se bo namreč določila šele po šestih letih. En člen ustave, kakor jo je izdelala vlada, je priznaval svobodo veroizpovedi. Malo je manjkalo, da niso nasprotniki tega člena zavrgli.

Narodna skupščina je štela 530 poslancev. Med njimi se je nahajal en sam katoličan po imenu Liu-Tsuen-Tsing iz Tientsina, ki je bil izvoljen vsled svojih dobrih zvez z oblastmi provincije Hopei. Liu je bil strokovnjak v vprašanih vzgoje in lastnine. Sestavil si je bil celo govor o koristi vere za pravo vzgojo. Še malo pa ni mislil na to, da se bo kdo upal omejevati versko svobodo. Kajti že v drugem letu republike so združeni katoličani, protestantje in mohamedanci zavrgli načrt konfucijancev, ki so hoteli, da bodi njihova vera državna vera. Ko so konfucijanci v petem letu hoteli v ustavo spraviti stavek, da je konfucijanizem temelj kitajske nranosti, so tudi tedaj morali odnehati. Pri prvi seji narodne skupščine dne 7. maja 1931 so znova skušali v člen, ki govori o verski svobodi, vtihotapiti stavek: »Kar se tiče mladoletnih, ima vlada pravico izdajati uredbe, ki omejujejo njihovo versko prepričanje.« Katoliški poslanec zoper ta stavek ni mogel zavzeti stališča, ker je moral po postavi za tak predlog. dobiti vsaj 60 glasov. Posrečilo se mu je do večerne prihodnje seje v teku dveh ur dobiti 60 podpisov. Liu je kot glavni govornik poudaril, da so pristaši Kon-

fucija s svojimi poizkusi, svojo vero postaviti kot edino državno vero, že dvakrat propadli. Skupščino je dalje opozoril, da je zabranitev verske svobode v Evropi v 16. stol. povzročila hude meščanske boje. Iz razloga, ker mora biti enaka pravica za vse, je treba garantirati tudi versko svobodo vsem. Poleg tega pa nasprotni predlog zadene prezidenta republike in več protestantskih ministrov. Po živahni debati je večina zavrgla nasprotni predlog in Kitajcem je bila ohranjena verska svoboda.

Zakaj ljudje odpadajo od vere?

Prvi vzrok je nenravnost. Kdor se enkrat spre s šesto božjo zapovedjo, za tega je jasno, da mora kmalu tudi odpasti od vere. Ker se ne mara odpovedati svoji strasti, se raje odpove opominjevalcu, ki mu tozadevno nikdar ne more dati miru, svoji vesti in veri.

Drugi vzrok so sovražniki cerkve, ki neprestano širijo obrekovanja o katoliških duhovnikih. Nič čudnega ni, če polagoma tisti, kateri še verujejo, začno misliti, morda je pa le res, kar govore o duhovnikih. In če ti ne žive po svoji veri, zakaj bi živel jaz? Tisti, katerim se vera že maje, tem raje verjamejo taka obrekovanja, ker sami komaj čakajo in v srcu že le, da bi ne bilo ne vere ne božjih zapovedi. Ne marajo se poučiti o resnici iz strahu, da bi morda ne bilo res, kar so slišali.

Tretji vzrok pa je velika nevednost, ki vlada med kristjani, tudi med takimi, ki se še imenujejo katoličane. Pridige poslušajo običajno tisti, ki so že itak prepričani o resnicah katoliške vere, prav tako tudi verske liste običajno čitajo le taki. Ne moremo se zato čuditi, če taki v veri le malo utrjeni kristjani radi in z zanimanjem poslušajo vsako norčevanje iz cerkve in vere in prav z zadoščanjem verjamejo vsakemu obrekovalcu duhovnikov. O njih lahko rečemo, da preklinjajo to, česar ne razumejo, da se posmehujejo temu, česar niso preskusili in niti pogledali.

DR. FR. W. FOERSTER — F. T.:

Kako vračujmo hudo?

Zaušnica

Gotovo se vsi spominjate Kristusove besede v govoru na gori, ko pravi: »Ako te kdo bije po desnem licu, nastavi mu še levo!« Ali je kdo med vami, ki se je kdaj ravnal po tej zapovedi? Kajne, zdi se tako nadčloveško težko izpeljiva. Slaven slikar je nekoč dejal: »Če te kdo enkrat udari po desnem licu, ga daj dvakrat po levem.« Tudi vi nemara vsi tako mislite. Če kdo dobl udarec in še v obraz povrh, ga napade besnost in ga s temno silo žene do maščevanja. Pravim: »s temno silo«, zakaj gotovo ste že slišali, da so ljudje, ki so v jezi koga zabodli, potlej rekli, da so bili delali kakor v težkem snu — skoraj nezavestno. Bili so kakor ljudje, ki jih sploh ne vprašujejo za njih lastno mnenje; udarec je priletel in takoj se jim je zgenila roka, da bi odbila sunek. So kakor čokoladni avtomati: Zgoraj vtakneš novce, nato zarožlja in spodaj dobiš čokolado. Natanko tako je s takšnimi jezljivimi ljudmi: Udari jih kdo ali jim reče žal besedo — je samo avtomat? Če kdaj premislite to, boste nemara že bolje razumeli, kako si je Kristus mogel zamisliti nauk, da naj hudo poplačujemo z dobrim. Kaj nismo sužnji drugih, če kratko in malo posnemamo, kar delajo slabega, samo da bi se ne zdeli slabiči? Ali nismo veliko močnejši, če se ne damo zbegati, ampak storimo to, kar smo sami spoznali za dobro in lepo? Zamislite se kdaj: deček se je bil odločil, da postane olikan človek in da ne bo drugih nikoli več zmerjal in tepel. Tedaj stakne nekaj fantov glave in pravi: »Tale je zadnjič rekel, da mrzi zmerjanje in pretep — pa stavimo enkrat, ali se ne bo v petih minutah izneveril svojemu načelu.« In eden izmed fantov teče tja, mu odzadaj eno priloži in mu zabrusi psovko. In res, udarjeni pozabi na svoj sklep in udari nazaj — in fantje se zmago-slavno zakrohočejo. Zdaj zapazi, kaj so namerjali in v dno duše ga je sram. Ni ostal sam sebi zvest, dal se je speljati, nepričakovano so drugi navalili nanj. Če vas torej vaši tovariši kdaj hujskajo in šepečejo: »Tega ne smeš trpeti, pošteno mu moraš vrniti,« vselej mislite na to: Če mu zdaj povrh še ustrezete in se daste okužiti z njegovim surovim zgledom in ga napravite

za svojega učitelja, potlej je škoda vendar še veliko večja in se on šele zares reži v zobe. »Zares imam poslušne učence,« tako lahko reče, »v vsem se ravna po meni, prvi sem in z dobrim spominom pojó za meno.« Ne, ostanite samostojni in pojte svojo lastno pesem!

Ko sem pred nekoliko leti nekoč pri pouku vprašal, čemu neki je Kristus zapovedal, da ne poplačujemo slabega s slabim in udarca z udarcem, je neki deček čisto pravilno odgovoril: »Ker se potem sami spridimo.« Kaj je mislil s tem? Vsekakor pač, da zaušnice, ki jih dajemo, največ škodujejo nam samim, ker se s tem privadimo surovosti. Na žalost so ljudje večidel tako slepi, da vedno mislijo, grdo, kar storé drugim, škoduje samo t e m in ne morda njim samim. Poglejte kdaj iznenada svoj obraz v zrcalu, ko razjarjeni bijete okrog sebe in govorite — takoj veste, kdo trpi največ škode pri vsej stvari.

Zdaj že vidite, da Kristusova beseda o desnem in levem licu nikakor ni tako nerazumljiva in neporabna, kakor je videti na prvi pogled. In Kristus je menda le moral biti o tem globoko prepričan, da je v njegovem nauku najvišja resnica, sicer bi zanjo pač ne bil šel v smrt. Toda zdaj poročete nemara: »Dobro, to že razumemo, da je za nas same najboljše, da ne udarimo nazaj in da hudega ne vračamo s hudim — a da naj vrh tega še nastavimo svoje lice za drugi udarec, ne, to je vendar bedasto. Saj bi se s tem enostavno osmešili! No gotovo, saj tega ni treba razumeti čisto dobesedno. Pa imamo tudi še druge izreke, ki jih tudi ne jemljemo dobesedno, ki imajo pa vendarle zelo lep pomen, ki nam v življenju lahko pomagata in svetita. V čem neki je zdaj ta pomen v Kristusovi zapovedi? To vam mislim dopovedati. Glejte, čemu naj hudega ne vračujemo s hudim? Ker na ta način sami nalezemo zlobe. S tem pa ne odstranimo zla, temveč ga le podvojimo. V dveh srcih je zdaj namesto v enem. Kako bi pa bilo, če bi tistemu, ki nam prizadene kaj sramotnega, vcepili dobroto, namesto da se mi damo njemu okužiti? Kako naj pa to napravimo? »Z vzgledom.« Gotovo — samo na ta način. In dobro je prav tako nalezljivo kakor zlo. Mislite si, kako neskončno bi bil v zadregi deček, ki je katerega udaril, in bi mu ta zdaj čisto mirno rekel: »Če ti je to v zabavo, prosim, daj še enkrat, samo ne misli, da te bom v takile stvari posnemal.« Ali da je deklica katero osramotila ali užalila in bi ji ta za to molče naredila kakršnokoli majhno veselje ali bi govorila o njej nasproti drugim posebno prijazno. Ali ne sprevidite, da je to znamenje veliko večje moči in hrabrosti, kakor če na zlobnost ali surovost odgovarjamo samo z enakim? In ne verjamete, da se hudobnež ob takšni velikodušnosti in ponižnosti najhitreje zave in se v srcu sramuje, čeprav tega na zunaj sploh ne pokaže? Če pa storite kakor on, se od vas ne bo ničesar naučil, temveč bo pri prvi priložnosti ponovil svojo krivico. Zdaj torej vidite, kam merim: Kdor hudo poplačuje z dobrim in žalitev z velikodušnostjo in krotkostjo, ni bojzljivec in slabič, temveč nasprotno, zmagovalec je in osvajač, zakaj on premaga drugega in ga zapelje s svojo vljudnostjo — kdor pa udarce in psovke vrača, si ga podvrže in zaslužni zlobni čar vzgleda — slabič je in premaganec — in tem večji, čim prevzetneje vračuje.

Bolezni, napori, bolečine, izkušnje, nepremagljivo poželenje po blaženstvu, ki se nam tu ne nudi — vse nas neprestano opominja na tisto veliko večnost, kjer se nam v posesti božanstva obeta vera, mir, pokoj in popolna neomejena sreča, po kateri hrepenimo iz vseh sil svoje duše.

Lamennais.

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavni pogoji za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:

Kdor se hoče zavarovati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 60 let; od leta 1934 naprej nad 55 let.
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pisмено ali osebno obrne na »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

Slišala sem, da je umrla neka oseba, ki je bila zavarovana pri Zavarovalnem odseku III. reda. Plačevala je redno, pa ji niste dali niti toliko, kolikor je bilo potrebno za pogreb.

Kar se tiče prispevkov za pogreb in za svete maše, se moramo držati splošnih pogojev zavarovalnega odseka, ki so za vse enaki in katere vsakdo podpiše, tedaj, ko se vpiše v zavarovalni odsek.

Opozorili bi na člen šesti, ki pravi, »da se začne izplačevanje rent po dovršenem petem letu vplačevanja«, in na člen osmi, ki pravi: »ako je zavarovani član prej umrl, izplača uprava zavarovalnega odseka šestmesečno pokojnino, ki mu za tisto leto zavarovanja pripada, za pokritje pogrebnih stroškov in za svete maše.«

Ako torej kdo izmed zavarovanih članov umrje prej, preden je dovršil pet let zavarovanja, je čisto jasno, da ne more pričakovati, da bi dobil od nas povrnjene stroške za pogreb, če je bil komaj par mesecev zavarovan. Od kot naj vzamemo denar? Saj vendar ta denar ni last zavarovalnega odseka, ampak vseh posameznih njegovih članov.

Res je nekaj članov zavarovalnega odseka umrlo, za vse te smo poskrbeli, da so se zanje brale svete maše, toda ni mogoče, da bi vsakemu plačevali še njegov pogreb, ker še za maše nismo bili dolžni plačati, pa smo kljub temu zanje poskrbeli.

Ako na primer kdo plača za več let naprej, potem imajo njegovi dediči pravico, da ta vnaprej plačani denar po smrti zavarovanega člana prejmejo nazaj. Zato zahtevamo od vsakega, ki je plačal večjo vsoto naprej, da napravi testament, da vemo v slučaju njegove smrti, komu naj denar izplačamo. Ako slučajno tega testamenta ni pravočasno naredil in prej

umrje, izročimoo mi denar sodniji, da ona potem denar dostavi pravnim dedičem zavarovanega člana. To smo do sedaj še vedno storili in nameramamo enako postopati tudi v bodoče. Nam ni mogoče, da bi tebi nič, meni nič po smrti kakega zavarovanega člana, ki je slučajno brez testamenta umrl, izročili denar komurkoli, ki se pride prijavit, da je njegov dedič, ker se nikakor ne maramo spuščati v kake zapuščinske pravde. Če bi se namreč izkazalo, da dotični dedič ni pravi ali da je dedičev več kakor samo eden, bi morali mi napačni osebi izročeni denar zopet iztirjevati, povračati bi morali škodo vsem drugim dedičem, ter bi imeli nazadnje še sitnosti s sodnijo itd. Zato zahtevamo od vsakega, ki je plačal kako vsoto naprej, pa je umrl preden je vplačana vsota zapadla v prid zavarovalnemu odseku, da napravi testament; če pa umrje brez testamenta, redno izročamo zapuščino pristojnemu sodišču, ki potem poizveduje o pravnih dedičih. Tako smo doslej delali ter imamo zato potrdila pristojnih oblasti v rokah. Na ta način zadostimo predpisom Zavarovalnega odseka in zadostimo svoji vesti.

V »Slovenec« sem bral, kako škodljivo je za vsako zavarovalnico, ako je le od proste volje zavarovanca odvisno, da zavarovalno premijo poravna ali ne. Opozarjam vas na to, da izpremenite svoje splošne pogoje Zavarovalnega odseka III. reda, ker drugače bo slaba predla tudi vašemu Zavarovalnemu odseku.

Resnica je sicer, da je pri našem zavarovalnem odseku odvisno popolnoma od proste volje zavarovanca, da zavarovalne prispevke poravna ali ne. Toda triletna skušnja nam je v tem oziru dala prav. Zato ne bomo spreminjali splošnih pogojev našega zavarovalnega odseka. Ako bi se tudi sprejel zakon, da se morejo zavarovalne premije iztožiti, mi tega vseeno ne bomo storili, ker je uspeh našega Zavarovalnega odseka zagotovljen po devetem členu splošnih pogojev. »Kdor kljub dvakratnemu opominu eno leto preneha z vplačevanjem premij, mu zapade ena tretjina vplačane vsote; kdor preneha dve leti, mu zapade polovica vplačane vsote; kdor preneha tri leta, mu zapade vsa plačana vsota,« tako pravi deveti člen naših splošnih pogojev. In če je kdo slučajno brezposeln, ali zboli, ali ima drugače kake večje stroške n. pr. s popravo zob, z botrino itd. in se pride opravičiti, da zaradi tega ne more par mesecev redno plačevati svojih prispevkov, tedaj takim ne zapade prav nič od vplačane vsote. Ko zopet more, doplača, kar je zamudil, in stvar je urejena.

Lahko pa povemo, da člani našega zavarovalnega odseka tako redno plačujejo svoje premije, da jih bolj redno skoro ne morejo, kljub temu, da nikogar nismo in nikogar ne bomo tožili zaradi vplačevanja premij. Velika večina članov plačuje celo par mesecev naprej, ne pa da bi s plačilom zaostajali, zato se niti malo ne bojimo, da bi zavarovalnemu odseku zaradi tega kdaj slaba predla. Če se je naš način vplačevanja premij obnesel v tej dobi najhujše denarne krize, katero preživljamo, tedaj smo uverjeni, da se bo obnesel še veliko bolj, ko preneha gospodarska kriza in ne bo več tako trda za denar, kakor je sedaj. Zavedati se tudi moramo, da je naš zavarovalni odsek predvsem dobrodelna akcija, ki skuša zagotoviti svojim članom mirno in brezskrbno bodočnost in ničesar drugega. Kjer je pa temelj ljubezen do bližnjega, tam je tudi božji blagoslov in tega v polni meri občutimo že četrto leto kljub nasprotovanju in neumevanju, na katero je zavarovalni odsek zadel v svojem početku in kljub temu, da nam ni na razpolago dnevno časopisje in podobne publikacije, kakor drugim sličnim ustanovam, vendar se Zavarovalni odsek III. reda tako lepo razvija, da si lepše želeli ne moremo.

Običajno smo v februarški številki priobčili končni zaključek glede Zavarovalnega odseka III. reda preteklega leta. Ker nismo mogli dobiti pravočasno vseh podatkov, ki jih zato potrebujemo, zato bo ta zaključek priložen šele v prihodnji številki »Cvetja«. Za enkrat lahko rečemo le toliko, da se zavarovalni odsek razvija tako ugodno, da presega zdaleka vsako naše pričakovanje.

Nove knjige

Turgenjev Ivan S.: Plemiško gnezdo. Roman. Iz ruščine prevedel Jože Arko. Ljubljana 1933. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broš. 45 Din, vez. 55 Din. — Turgenjev je pisatelj svetovne slave in imena in letos se ves kulturni svet spominja petdesetletnice njegove smrti. V tem romanu nam naslika pisatelj življenje ruskega podeželskega plemstva sredi preteklega stoletja. Zunanjega dejanja je mnogo. V hiši vdove po gubernijskem prokuratorju Kalitinovu se je zbirala majhna provincialna družba. Nekega dne se pojavi tudi iz inozemstva se vrnivši Lavreckij, okoliški graščak. Ločen od lahkomišelnice žene je mnogo občeval v vdovini hiši in tu so se začele polagoma plesti skrivnostne niti med njim in vdovino hčerko Lizo. Ko Lavreckij bere v nekem listu, da mu je žena umrla, se razodene Lizi, v obeh zažari najplemenitejša ljubezen, a prav tedaj se pojavi v mestecu naenkrat žena Lavreckega in mlada sreča je strta. Liza odide v samostan, Lavreckij se skuša posvetiti gospodarstvu in najti v njem smisel svojega življenja, njegova žena pa nadaljuje nekdanje lahkomišelnice življenje. V ta enostavni in preprosti zunanji okvir je nasute toliko najnežnejše lepote, toliko bogatega in globokega notranjega življenja in toliko prezanimivih tipov tedanje ruske podeželske gospode, da bi pač težko našli na našem knjižnem trgu zadnjih let delo, ki bi našlo toliko navdušenih in hvaležnih bralcev, kakor ga bo našla nedvomno ta dragocena in plemenita umetnina velikega ruskega romanopisca. Vzorni prevod, lepa zunanja oblika in nizka cena bodo gotovo priljubile to izredno delo v vsaki slovenski hiši.

Turgenjev Ivan S.: Lovčevi zapiski. I. del. Iz ruščine preložili † B. Vdovič, M. Kmetova in J. Rožencvet. Ljubljana 1933. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broš. Din 45.—, vez. Din 55.—. — Petdesetletnico smrti mojstra ruskega pripovedništva je proslavila Jugoslovanska knjigarna sedaj že z drugo knjigo. Dočim je »Plemiško gnezdo« najlepše delo Turgenjeva, so ti »Lovčevi zapiski« nedvomno po Evropi najbolj znani, saj je celo pri nas Slovencih to že drugi prevod. To izredno popularnost pa ta knjiga tudi v polni meri zasluži, saj nas le malokatero leposlovno delo tako živo uvede v življenje in mišljenje Rusije sredi preteklega stoletja kot ravno ta dragocena zbirka kratkih črtic. Za enkrat leži pred nami šele prvi del, obsegajoč 13 slik ali »zapiskov«, kakor jih naziva pisatelj sam, a že v teh nam predstavi pisatelj celo vrsto tipičnih ruskih podeželskih plemičev, kmetov, uslužbencev, otrok, izobražencev itd., ki so vsak po svoje zanimivi, saj nazorno izražajo vse življenje, trpljenje, veselje, čustvovanje in mišljenje nekdanjega patriarhalnega ruskega podeželja. In le malokdo je znal dati takim drobnim slikam tudi tako dovršeno umetniško zunanjo obliko, kot ta veliki ruski pripovednik. To so dokumenti, ki bodo še poznim rodovom tolmačili predvojno in tudi — današnjo Rusijo, njene vrline in slabosti, moč in šibkost. Trajno vrednost daje tudi tej

izdaji vzoren prevod, skupno delo treh odličnih poznavalcev našega in ruskega jezika, zato smo prepričani, da bo šlo to lepo delo letošnjo zimo iz rok v roke.

P. Krizostom O. F. M. Pavelčkova piščalka. (Otroške igrice 3. zv.) Izdal in založil Anton Sfiligoj. Ljubljana 1934. — Dobro poznani urednik »Lučke« in vneti prijatelj naše mladine je izdal tretji zvezek svojih otroških igrice. Ta zvezek obsega eno samo igrico v štirih dejanjih »Pavelčkova piščalka«, ki je zelo primerna zlasti za materinske proslave. Kakor igrajo otroci z velikim veseljem igrice njegovega prvega (božične) in drugega zvezka (za prvo sv. obhajilo), tako se bodo čisto gotovo z enako ljubeznijo oklenili tudi te nove igrice, ki je vsebinsko polna veselega smeha. Zmožen jo je vprizoriti prav vsak oder, ker so režijske zahteve zelo skromne. V igrici je čudovito lepo spojeno današnje bridko življenje s pravljичnim. Pavelček postane kralj v daljni deželi, pa se radi hrepenenja in ljubezni do mamice tej časti odpove. Naj ne bo nobenega mladinskega prijatelja, ki bi ne segel po tej kratni knjižici. Cena izvodu je 3 Din. Kdor kupi 10 izvodov, dobi enega navrh. Naroča se pri založniku: Anton Sfiligoj, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2 ali pri Upravi »Lučke«, Ljubljana, Marijin trg 4. Na razpolago sta tudi še prejšnja dva zvezka otroških igrice.

Zofija Kossak-Szczucka — France Vodnik, Legniško bojišče. Roman. Ljubljana 1933. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broš. 40 Din, vez. 50 Din.

Zgodovinsko ozadje zanimivega romana temelji na divjem navalu Mongolov v letu 1241, ko je pretilo evropski kulturi pokončanje in na notranji zmedi slezke kneževine, kateri so načelovali vladarji iz rodu Piastov. Zgodovinsko kulturno ozadje pa leži v notranji in zunanji podobi poznega srednjega veka z vsemi njegovimi značilnostmi. V romanu se prepletajo podobe, ki označujejo tedanje duhovno in socialno življenje, tedanja mesta s svojskimi ustanovami cehev, potujočih pevcev, sholarjev, glumačev, dvorskih norcev itd. Sploh je v romanu poudarjena celotna podoba časa, ki je ožarjena s vsemi pojavi poznega srednjega veka. Višek dosega prizadevanje pisateljice, da poveliča vzor npravne in verske kreposti, bojev krščanskih viteзов, ki so se šli bojevati, ne le da rešijo domovino, marveč zlasti, da obvarujejo krščanstvo pred navalom poganstva. Knjigo toplo priporočamo.

Iz upravnštva

Uprava zavarovalnega odseka pošlje konec vsakega leta po več poštnih položnic brez izjeme vsem članom, ki nakazujejo premije po pošti. Marsikaterim je s tem zelo ustreženo, ker ne morejo kar takoj vsega plačati. Temu ali onemu se položnica tudi pokvari ali pa jo kam založi. Z vsem tem mora uprava računati, če hoče vzdržati neoviran promet. Zgodi se pa, da dobé nove položnice tudi tisti, ki imajo še prejšnje v zalogi. Na take slučaje se uprava, ki je že tako preobremenjena z delom, ne more ozirati, ker bi jo preveč zamudilo. Zakaj čas je zlato. Člani, ki imajo kaj položnic odveč, lahko iste vrnejo odseku kot tiskovino v odprti ovojnici, frankirano s 25 parsko znamko.

Hkrati prosimo člane, da vsako izpremembo svojega bivališča (stanovanja ali kraja) takoj naznanijo upravi zavarovalnega odseka, bodisi na zadnji strani položnice ali z dopisnico ali pa osebno v župnijski pisarni Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.